

Fremsat den {FREMSAT} af ministeren for familie- og forbrugeranliggender (Lars Barfoed)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om fødevarer, lov om næringsbrev til føde varebutikker og lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. (Strafskærpelse, udlevering af oplysninger fra laboratorier, næringsbrev til føde varevirksomheder, udveksling af oplysninger m.v.)

§ 1

I føde vareloven, jf. lov nr. 526 af 24. juni 2005, som ændret ved lov nr. 1430 af 21. december 2005, foretages følgende ændringer:

1. I § 25 indsættes som *nr. 8 og 9*:

»8) at virksomhedsledere, producenter eller importører af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer skal træffe forholdsregler med henblik på at trække de pågældende materialer og genstande tilbage fra markedet, såfremt denne antager eller har grund til at antage, at materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer, som virksomheden har produceret, importeret eller distribueret, ikke overholder kravene til føde varesikkerhed.

9) at materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer ikke må markedsføres, hvis de udgør eller antages at udgøre en sundhedsfare.«

2. I § 54 indsættes efter *stk. 3* som nyt stykke:

»Stk. 4. Et laboratorium, der udfører analyser efter føde varelovgivningen, skal efter anmodning fra tilsynsmyndigheden give alle oplysninger om analyseresultater, føde varen og om den virksomhed, analyserne er udført for, der er nødvendige i forbindelse med eftersporning af føde varebårne udbrud og mistanke herom.«

Stk. 4 bliver herefter *stk. 5*.

3. Efter § 54 indsættes:

»§ 54 a. Ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan indhente de oplysninger hos andre offentlige myndigheder, der er nødvendige for at kontrollere, at føde varelovgivningen overholdes, bl.a. med henblik på registersamkøring og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed, herunder oplysninger om skatteforhold.«

4. I § 60, *stk. 1*, indsættes som nyt nummer:

” 1) markedsfører fødevarer i strid med § 14, *stk. 1*,”.

Nr. 1-4 bliver herefter nr. 2-5.

5. I § 60, stk. 1, nr. 3, der bliver stk. 1, nr. 4, indsættes efter § 54, stk. 1: ”og 4”.

6. § 60, stk. 5, affattes således:

”Stk. 5. Ved udmåling af bødestraf i henhold til stk. 1 eller 3 skal der udover de almindelige regler i straffeloven tages hensyn til om overtrædelsen har fremkaldt fare for fødevarerens sikkerhed eller er begået som led i en systematisk overtrædelse af fødevarerlovgivningen samt til virksomhedens omsætning.”

§ 2

I lov om næringsbrev til fødevarerbutikker, lov nr. 486 af 9. juni 2004, som ændret ved § 10 i lov nr. 408 af 8. maj 2006, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

»Lov om næringsbreve til visse fødevarer virksomheder«

2. I § 1, stk. 1, indsættes efter ”fødevarer”: ”samt catering”

3. I § 1, indsættes efter stk. 1, som nyt stk.:

»Stk. 2. Loven finder endvidere anvendelse ved drift af fødevarerengrosvirksomhed, hvorved i denne lov forstås enhver fødevarer virksomhed, der ikke er omfattet af § 1, stk. 1, eller er primærproducent.

Stk. 2 og 3, bliver herefter stk. 3 og 4.

4. § 3 affattes således:

»§ 3. Enhver, der driver erhverv, som nævnt i § 1, stk. 1, skal til hvert forretningssted have et næringsbrev til fødevarerbutik.

Stk. 2. Enhver, der driver erhverv, som nævnt i § 1, stk. 2, skal til hvert forretningssted have et næringsbrev til fødevarerengrosvirksomhed.

Stk. 3. I interessentskaber og i kommanditselskaber skal alle fuldt ansvarlige deltagere have et næringsbrev.

Stk. 4. Erhvervs virksomhed, som er omfattet af § 1, stk. 1 eller 2, må ikke påbegyndes, før næringsbrev er erhvervet.«

5. § 4, stk. 1, affattes således:

»§ 4. Ret til næringsbrev til fødevarerbutik har enhver person, der ved en prøve har godtgjort at have fornødent kendskab til reglerne for detailsalg vedrørende skat og afgifter, pant på emballage, fødevarer og arbejdsmiljøforhold.«

6. I § 4, indsættes efter stk. 1, som nyt stk.:

»Stk. 2. Ret til næringsbrev til fødevarerengrosvirksomhed har enhver person, der ved en prøve har godtgjort at have fornødent kendskab til reglerne for fødevarerengrosvirksomhed vedrørende skat og afgifter, pant på emballage, fødevarer og arbejdsmiljøforhold.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

7. I § 4, stk. 2, der bliver stk. 3, indsættes efter ”stk. 1”: ”eller 2”.

8. § 4, stk. 3, ophæves.

9. I § 5, stk. 1, ændres ”den i stk. § 4, stk. 1, nævnte prøve” til: ”de i § 4, stk. 1 og 2 nævnte prøver”.

10. § 6, stk. 1, affattes således:

»§ 6. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte regler om betaling for aflæggelse af de i § 4, stk. 1 og 2, nævnte prøver.

11. I § 6, stk. 2, indsættes som 3. pkt.: ”Der kan endvidere fastsættes nærmere regler for betaling, hvis der fra samme forretningssted drives både føde varebutik og føde vareengros virksomhed.”

12. I § 7, stk. 2, indsættes, efter ”væsentlige”: ”for så vidt angår driften af føde varebutik eller føde vareengros virksomhed”.

13. I § 7, stk. 3, indsættes, efter ”frakendt retten efter § 11, stk. 1 eller 2”: ”eller suspenderet i henhold til § 11a”.

14. I § 8, stk. 1, nr. 2, indsættes efter ”stk. 1”: ”eller 2”.

15. I § 8, stk. 1, nr. 3, indsættes efter ”stk. 1”: ”eller 2”.

16. I § 10, stk. 1, nr. 2, ændres ”2” til: ”3”.

17. I § 10, stk. 4, indsættes efter ”stk. 1”: ”eller 2”.

18. § 11, stk. 1, affattes således:

»§ 11. Retten til at udøve virksomhed i henhold § 1, stk. 1 og 2, kan frakendes en person eller et selskab m.v. (juridiske personer) ved dom for strafbart forhold, hvis den tiltalte gentagne gange eller under i øvrigt skærpende omstændigheder væsentligt har overtrådt lovgivningen vedrørende skat og afgifter, pant på emballage, fødevarer, arbejdsmiljøforhold eller brandsikkerhed. Frakendelsen kan begrænses til at vedrøre et enkelt forretningssted og til enten at omfatte drift af føde varebutik eller føde vareengros virksomhed.

19. Efter § 11 indsættes:

»§ 11 a. Hvis der foreligger en overhængende risiko for føde varesikkerheden, eller hvis grovheden af overtrædelsens karakter og omfang tilsiger dette, skal Føde varestyrelsen, når det er besluttet at anmode anklagemyndigheden om at iværksætte en frakendelsesprocedure efter § 11, suspendere den pågældende fysiske eller juridiske persons ret til at drive virksomhed efter denne lov eller stifte selskab m.m., jf. § 11, stk. 2, indtil endelig dom efter § 11 foreligger.

Stk. 2. En afgørelse efter stk. 1 kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes over for Føde varestyrelsen inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Føde varestyrelsen anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 3. Anmodning om indbringelse for domstolene af en afgørelse om suspension efter stk. 1 har ikke opsættende virkning, medmindre myndigheden eller retten bestemmer dette.

20. Efter § 11 a, indsættes:

”Klage over afgørelser

§ 11b. Erhvervs- og Selskabsstyrelsens afslag på næringsbrev i henhold til §§ 4 og 5, kan indbringes for Erhvervsankenævnet senest 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende.
Stk. 2. Andre afgørelser kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.”

21. § 12, stk. 1, affattes således:

»§ 12. Med bøde straffes den, som driver virksomhed omfattet af loven,

- 1) uden at have erhvervet det relevante næringsbrev efter § 3,
- 2) efter at retten hertil er bortfaldet efter § 10,
- 3) efter at være frakendt retten hertil efter § 11, eller
- 4) efter at retten hertil er suspenderet efter § 11 a.«

§ 3

I bekendtgørelse af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., jr. Lovbekendtgørelse nr. 786 af 9. august 2005, som ændret ved § 11 i lov nr. 408 af 8. maj 2006, foretages følgende ændringer:

1. Efter § 7 a, indsættes:

»§ 7 b. Hvis der foreligger en overhængende risiko for fødevarsikkerheden, eller hvis grovheden af overtrædelsens karakter og omfang tilsiger dette, skal Fødevarestyrelsen, når det er besluttet at anmode anklagemyndigheden om at iværksætte en frakendelsesprocedure efter § 7 a, suspendere den pågældende fysiske eller juridiske persons ret til at drive virksomhed efter denne lov eller stifte selskab m.m., jf. § 7 a, stk. 2, indtil endelig dom efter § 7 a foreligger.

Stk. 2. En afgørelse efter stk. 1 kan af den, afgørelsen vedrører, forlanges indbragt for domstolene. Anmodning herom skal fremsættes over for Fødevarestyrelsen inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Fødevarestyrelsen anlægger sag mod den pågældende i den borgerlige retsplejes former.

Stk. 3. Anmodning om indbringelse for domstolene af en afgørelse om suspension efter stk. 1 har ikke opsættende virkning, medmindre myndigheden eller retten bestemmer dette.«

§ 4

Ikrafttrædelsesbestemmelser m.v.

Stk. 1. Ministeren kan fastsætte tidspunktet for lovens eller dele af lovens ikrafttræden.

Stk. 2. Personer og selskaber m.v. (juridiske personer), der ved lovens ikrafttræden driver cateringvirksomhed eller fødevarerengrosvirksomhed, skal ikke opfylde kravet om prøve i § 4, som affattet i denne lovs § 2, nr. 5 og 6. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om igangværende eller eksisterende virksomheders erhvervelse af næringsbrev.

Stk. 3. Personer og selskaber m.v. (juridiske personer), der ved lovens ikrafttræden driver catering- eller fødevareengrosvirksomhed, skal for hvert forretningssted betale 500 kr. for optagelse i det i lov om næringsbrev til fødevarebutikker § 2 omhandlede register.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets formål og baggrund

Forslaget er et led i udmøntningen af en aftale indgået mellem Regeringen og Dansk Folkeparti den 8. april 2006 om en "Plan for nul-tolerance" på fødevarerområdet, der indeholder ti initiativer til at sikre hurtige og skrappe sanktioner overfor de virksomheder, der gentagne gange bryder fødevarerlovens regler.

Således indeholder lovforslaget dels bestemmelser om sanktionsskærpelse og frakendelse af ret til at drive fødevareraktivitet, dels bestemmelser om øgede kontrolmuligheder. Det skønnes nødvendigt at øge størrelsen af de bøder, der hidtil har været anvendt på området. Herudover findes det nødvendigt i særlige tilfælde midlertidigt at suspendere retten til drive virksomhed, indtil der foreligger en endelig dom om forholdet. Et grundlæggende element i fødevarerlovgevingen er, at det er virksomhedernes ansvar at sikre, at produkterne lever op til fødevarerlovgevingen. Hovedparten af de danske virksomheder lever op til fødevarerlovgevingens krav, men den seneste tids sager på området har vist, at der er behov for en særlig målrettet kontrol udover den "almindelige kontrol", som fødevarermyndighederne allerede udfører. Den målrettede kontrol rettes mod de virksomheder, der kræver ekstra opmærksomhed fra fødevarermyndighedernes side. Tilliden til fødevarerkontrollen skal styrkes, ligesom det er vigtigt, at fødevareraktiviteterne kan konkurrere på lige vilkår med respekt for de gældende regler inden for fødevarerlovgevingen.

Med lovforslaget foreslås gennemført en væsentlig, generel skærpelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af reglerne i fødevarerloven, bekendtgørelser udstedt med hjemmel i fødevarerloven samt Det Europæiske Fællesskabs forordninger om forhold, som er omfattet af fødevarerloven. Lovforslaget indeholder desuden enkelte præciseringer af strafbestemmelserne i fødevarerloven.

Endvidere er det af stor betydning, at der som grundlag for en effektiv kontrol kan fremskaffes tilstrækkelige oplysninger. Der tænkes herved på muligheden for at indhente oplysninger hos andre myndigheder, samt muligheden for elektronisk samkøring af registre og sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed.

Endelig foreslås det ved en ændring af den eksisterende lov om næringsbrev til fødevarerbutikker at indføre krav om næringsbrev også til catering- og fødevarerengrosaktiviteter. Udover kravet om næringsbrev indeholder loven også bestemmelser om frakendelse af retten til at drive fødevarer- og restaurationsaktivitet. Hvis catering- og fødevarerengrosaktiviteter, som foreslået, tilføjes lovens anvendelsesområde, vil det være muligt også at frakende personer eller selskaber m.v. retten til at drive catering- og fødevarerengrosaktivitet. I vurderingen af spørgsmålet om frakendelse vil ikke bare fødevarerlovens regler danne grundlag for afgørelsen, men også overtrædelser af reglerne vedrørende skat og afgifter, pant på emballage, arbejdsmiljøforhold og brandsikkerhed vil have indflydelse på, om en person eller et selskab m.v. bør frakendes retten til at drive fødevarerbutik eller engrosaktivitet. Samtidig indføres en mulighed for at suspendere retten til at drive fødevarer- eller restaurationsaktivitet, hvilket inkluderer muligheden for frakendelse af retten til at være stifter af selskaber m.m. Lovændringen indebærer, at også engrosaktiviteter inden for fødevarerlovens område vil være omfattet af Erhvervs- og Selskabsstyrelsens overtrædelsesregister, jf. § 7 i lov om næringsbrev til fødevarerbutikker. Personkredsen under virksomhedsregisteret vil således blive udvidet.

Udover initiativer som følge af aftalen om nul-tolerance fastsættes med nærværende lovforslag hjemmel til påbud om tilbagetrækning af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer samt forbud mod markedsføring heraf, såfremt de frembyder sundhedsfarer. Dette område er i dag reguleret af lov om produktsikkerhed. Det findes imidlertid hensigtsmæssigt, at have hjemmel i fødevareloven til at kunne udstede regler om tilbagetrækning og markedsføring af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer, idet sådanne forhold henhører under fødevareloven, og idet regler om materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer i øvrigt er omfattet af fødevarelovgivningen og underlagt kontrol.

Det er hensigtsmæssigt, at myndighederne har mulighed for at indhente nødvendige oplysninger om analyseresultater m.v. direkte hos de laboratorier, der har udført analyserne. Derfor foreslås det af hensyn til fødevarerens sikkerhed, at fødevaremyndighederne i situationer med fødevarebårne udbrud og ved mistanke herom gives de fornødne muligheder for en hurtig og effektiv smitteopsporing.

2. Formål og baggrund for de enkelte dele af lovforslaget

2.1 Ændringer af fødevareloven

2.1.1 Tilbagetrækning af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer samt regulering af markedsføring heraf

2.1.1.1 Gældende ret

Pligten for virksomheder, importører eller producenter af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer til at trække disse produkter tilbage fra markedet fremgår af lov om produktsikkerhed. Det følger heraf, at producenten eller distributøren skal trække produktet tilbage fra markedet, såfremt farlige produkter er bragt i omsætning. Under farlighed hører også sundhedsfarer, jf. definitionerne i lovens § 6. I henhold til lovens § 8 må produkterne kun markedsføres, hvis de er sikre. Loven finder anvendelse, hvis forholdet ikke er reguleret i anden lovgivning.

Såfremt materialet eller genstanden allerede er i kontakt med en fødevarer, og materialet eller genstanden afgiver sundhedsskadelige stoffer i større mængder end tilladt, finder fødevareforordningens artikel 19 om tilbagetrækning anvendelse.

Det er i dag ikke muligt i henhold til fødevarelovgivningen at sanktionere en virksomhed for markedsføring af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer, der ikke overholder lovgivningen, eller for manglende tilbagetrækning heraf, medmindre der er udstedt et forbud mod markedsføring eller påbud om tilbagetrækning, eller der skal ske tilbagetrækning i henhold til artikel 19 i fødevareforordningen.

2.1.1.2 Bestemmelse om tilbagetrækning og markedsføring af materialer og genstande i Fødevareloven

I lyset af konstaterede problemer med materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer, herunder afsmitning af sundhedsskadelige stoffer fra sorte grydeskeer, er det fundet hensigtsmæssigt at skabe ens regler for tilbagetrækning af fødevarer og for materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer samt markedsføring heraf. Derved sikres en forsvarlig administration af området, og fødevarerens sikkerhed og forbrugerbeskyttelsen øges. Der foreslås derfor indsat en hjemmel for ministeren for familie og forbrugeranliggender til at udstede regler om tilbagetrækning og markedsføring af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer.

Tilbagetrækning af materialer og genstande skal finde sted, når disse ikke overholder fødevarelovgivningen. Hvis en virksomhedsleder, producent eller importør antager eller har grund til at antage, at materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer, som virksomheden har produceret, importeret eller distribueret, ikke overholder kravene til fødevarer sikkerhed, og materialet eller genstanden ikke umiddelbart kontrolleres direkte af producenten, importøren eller virksomheden, skal denne straks træffe forholdsregler med henblik på at trække de pågældende materialer og genstande tilbage fra markedet. Herunder skal der ske en information til forbrugeren, såfremt materialet eller genstanden er nået ud til forbrugerne. Definitionerne for sundhedsfarer i fødevarerforordningen artikel 14 vil også finde anvendelse i vurderingen af, om materialer eller genstande bestemt til kontakt med fødevarer udgør en sundhedsfare.

En bemyndigelse for ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler for tilbagetrækning af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer tænkes derfor anvendt som en sikring af forbrugerbeskyttelsen og en klargørelse af administration af området for materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer, derved opnås en ens administration af regler om tilbagetrækning af sundhedsskadelige produkter under fødevarelovgivningen, hvad enten det drejer sig om fødevarer eller materialer og genstande bestemt til at komme i kontakt med fødevarer.

Forbrugerne skal kunne have tillid til, at der kun markedsføres materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer, der overholder lovgivningen og derved kravene til fødevarer sikkerhed. Såfremt en virksomhed herunder producenter og importører markedsfører produkter, der udgør en fare for folkesundheden, bør det være muligt direkte i henhold til fødevarelovgivningen at kunne skride ind med sanktioner i form af bøde for markedsføring af sundhedsskadelige produkter, som det er tilfældet, når der er tale om markedsføring af sundhedsskadelige fødevarer. Ved afgørelsen af om produkterne udgør en sundhedsfarer finder artikel 14 i fødevarerforordningen anvendelse.

Bestemmelsen om bemyndigelse for ministeren for familie- og forbrugeranliggender til at fastsætte regler om markedsføring af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer tænkes anvendt med henblik på at kunne sikre en hensigtsmæssig administration af området for materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer og derved sikre forbrugerbeskyttelsen.

2.1.2 Laboratoriers oplysningspligt

2.1.2.1 Gældende ret

På nuværende tidspunkt er det kun fødevarevirksomheder, der har pligt at give kontrolmyndighederne de oplysninger, der er nødvendige for kontrollens gennemførelse. Laboratorier har ikke en sådan pligt. Fødevarermyndighederne er derfor henvist til at rette henvendelse til det laboratorium, der har udført analysen og anmode laboratoriet om at rette henvendelse til den fødevarevirksomhed, der har fået prøven analyseret, således at virksomheden kan kontakte fødevarermyndighederne. Laboratoriet kan afslå anmodningen, og fødevarevirksomheden kan undlade at rette henvendelse til fødevarermyndighederne.

2.1.2.2 Bestemmelse om laboratoriers oplysningspligt i Fødevareloven

Mange fødevarebårne udbrud opdages ved, at der ses et usædvanligt stort antal infektioner med en bestemt type af f.eks. salmonella. Danmarks Fødevareforskning udfører typebestemmelserne af salmonellaisolater fundet i fødevarer, også når selve analysen for f.eks. salmonella er udført på et privat laboratorium. Af hensyn til fødevarer sikkerheden er det væsentligt, at opklaringsarbejdet i forbindelse med fødevarebårne sygdomsudbrud og ved mistanke herom optimeres mest muligt. Muligheden for at indhente nødvendige oplysninger direkte fra laboratoriet vil være et væsentligt redskab hertil. Den nuværende fremgangsmåde vanskeliggør og forsinket smitteopsporingen.

Med den foreslåede bestemmelse kan laboratoriet ikke afslå en anmodning, og fødevarermyndighederne kan selv rette henvendelse til virksomheden, i stedet for som nu at skulle afvente, at virksomheden selv retter henvendelse til myndighederne på baggrund af laboratoriets anmodning.

2.1.3 Samkøring af registre

2.1.3.1 Gældende ret

Der er tale om en ny bestemmelse i Fødevarerloven. En lignende bestemmelse findes i Lov nr. 935 af 9. juni 2004 om Landbrugsejendomme i § 47.

2.1.3.2 Bestemmelse om samkøring af registre i Fødevarerloven

Af hensyn til en effektiv kontrol bør der skabes mulighed for indhentning af oplysninger fra andre offentlige myndigheder, og herunder mulighed for samkøring og sammenstilling af data til kontrolformål. Det foreslås således, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender tillægges denne mulighed. Bestemmelsen indebærer bl.a. at ministeren kan bestemme hvilke oplysninger, herunder fortrolige oplysninger, som andre offentlige myndigheder skal udlevere. Udleveringen af oplysninger forudsættes dog at ske inden for rammerne af persondatabeskyttelsesdirektivet, jf. Europa-parlamentets og Rådets direktiv 95/46/EF af 24. oktober 1995 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger.

Bestemmelsen tænkes primært brugt til at indhente oplysninger fra Told og Skattemyndighederne om virksomhedernes indberettede aktiviteter. Eksempelvis i forbindelse med kontrol af en ”skrivebords-importørs” virksomhed. Efter en konkret vurdering vil bestemmelsen også kunne blive anvendt med hensyn til oplysninger fra andre offentlige myndigheder. Under alle omstændigheder vil der i hvert enkelt tilfælde skulle foretages en vurdering af behovet for indhentning af oplysninger fra andre myndigheder. Herudover tilstræbes det, at sagsbehandlere kun får adgang til de nævnte systemer, i det omfang det er absolut påkrævet for deres opgavevaretagelse. Adgangen til oplysningerne vil blive tilrettelagt i overensstemmelse med persondatalovens sikkerhedsregler.

2.1.4 Skærpelse af straffniveauet

2.1.4.1 Gældende ret

De overordnede regler på fødevarerområdet findes i lov nr. 526 af 24. juni 2005 om fødevarer (fødevarerloven). Derudover er området reguleret i bekendtgørelser og i EU-forordninger og direktiver. De relevante bestemmelser er nævnt under de enkelte bødekategorier under afsnit 2.1.4.4.3.

Den centrale straffebestemmelse er indeholdt i § 60 i fødevarerloven. Efter stk. 1 straffes overtrædelse af de der nærmere opregnede bestemmelser med bøde, medmindre højere straf er forskyldt efter den øvrige lovgivning.

Straffen kan stige til fængsel i indtil 2 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller groft uagtsomt, og der ved overtrædelsen er forvoldt skade på sundheden eller forvoldt fare herfor, eller der ved overtrædelsen er opnået eller tilsigtet opnået en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, jf. bestemmelsens stk. 2.

Efter bestemmelsens stk. 3 kan der i regler, som fastsættes i medfør af loven, fastsættes straf af bøde, eller fængsel i indtil 2 år under de ovennævnte betingelser, for overtrædelser af bestemmelser

i reglerne eller af vilkår, der meddeles efter reglerne. Der kan på samme måde i reglerne fastsættes straf for overtrædelse af bestemmelser i EU-forordninger om forhold, som omfattes af loven.

2.1.4.2. Administrative bødeforlæg

Med hjemmel i fødevarelovens § 61, stk. 1, kan sager afgøres ved administrative bødeforlæg udstedt af Fødevarestyrelsen, i praksis Fødevareregionerne.

Et administrativt bødeforelæg kan alene anvendes i tilfælde, hvor sagen er klar både med hensyn til overtrædelsens indhold og med hensyn til de retsregler, der er overtrådt. Herudover er det en forudsætning, at overtrædelsen ikke skønnes at ville medføre højere straf end bøde, og at den, der har begået overtrædelsen, erklærer sig skyldig i overtrædelsen og samtidig erklærer sig rede til inden for en nærmere angiven frist at betale en nærmere angiven bøde. Den pågældende kan ved at nægte at betale bøden få sagen prøvet ved domstolene. Endelig er det en forudsætning, at bødestørrelsen er i overensstemmelse med retningslinier fastsat enten af domstolene eller af Folketinget.

Et administrativt bødeforelæg vil ofte blive opfattet som en mere enkel og mindre belastende afgørelsesform end en indenretlig afgørelse, der involverer såvel politi som retsvæsen. Samtidig indebærer et administrativt bødeforelæg, hvis det vedtages, en aflastning af domstolene og en hurtigere afgørelse af sagen.

Fødevarestyrelsen har på baggrund af hidtidig domspraksis på fødevareområdet udarbejdet et bøde-katalog, hvori der er fastsat vejledende normalbødestørrelser. Det skal understreges, at bødestørrelserne i dette katalog er vejledende, idet fastsættelse af bødestørrelser beror på en konkret vurdering af den enkelte sag. I de tilfælde, hvor der ikke foreligger domspraksis, anmeldes overtrædelser til politiet.

2.1.4.3 Baggrunden for at søge bøderne skærpet på udvalgte områder

Overtrædelse af fødevarelovgivningen udgør et væsentligt samfundsanliggende, og det er således af stor vigtighed, at overtrædelser bliver sanktioneret konsekvent og føleligt for virksomhederne. Det er Fødevarestyrelsens vurdering, at det nuværende bødeniveau på flere områder er for lavt, idet der ikke længere er den fornødne præventive effekt, ligesom bødeniveauet på sammenlignelige områder er højere for så vidt angår flere af områderne indenfor fødevarelovgivningen. Den hidtidige domspraksis tyder på, at der til en vis grad er et indbyrdes misforhold mellem bødestørrelserne for visse typer af overtrædelser. Eksempelvis medfører manglende rengøring, hvor kravet om tilstrækkelig rengøring må anses som helt grundlæggende indenfor fødevarehygiejne og af stor betydning for fødevaresikkerheden, som udgangspunkt en bøde på 3.000-5.000 kr., hvilket ikke umiddelbart forekommer proportionalt i forhold til overtrædelse af reglerne om mærkning og vildledning, der som udgangspunkt sanktioneres med en bøde på 5.000-10.000 kr. Dette misforhold bør justeres, så bødestørrelserne i større omfang afspejler overtrædelsens alvor, farlighed og omfang. Således skal de overtrædelser, der udgør en konkret eller potentiel fare for fødevaresikkerheden, medføre de højeste bøder.

Bødestørrelserne kan søges forhøjet på udvalgte områder ved at indbringe sagen for retten med påstand om højere bøder for derved at opnå ny retspraksis. Mange af afgørelserne vil imidlertid omfatte flere forhold og dermed ikke specifikt tage stilling til bødestørrelsen for den enkelte overtrædelse, ligesom en del sager vil blive afgjort med den skyldiges vedtagelse af et bødeforlæg udstedt af politiet. Sådanne bøder kan ikke danne grundlag for fremtidig udstedelse af administrative bøder i Fødevarestyrelsen (fødevareregionerne). Fødevarestyrelsen har tidligere på området for medicin til dyr erfaret, at fremgangsmåden med at indbringe sagerne for domstolene kan være en meget langvarig proces, og som konsekvens heraf blev der på det pågældende område

fremSAT et lovforslag, som indeholdt forslag til vejledende bødestørrelse for området. Der henvises til lovforslag L 90 fremsat af ministeren for familie- og forbrugeranliggender den 30. november 2005, vedtaget som lov nr. 105 af 20. februar 2006.

Da det vurderes, at der på fødevarelovgivningens område er et tilsvarende behov, fremsættes nærværende lovforslag med forslag til fastsættelse af vejledende bøder på en række områder.

2.1.4.4 Vejledende bøder

2.1.4.4.1 Bødefastsættelsen beror i alle tilfælde på en konkret vurdering

Hensigten med lovforslaget er, at der skal ske en væsentlig, generel skærpelse af bødeniveauet på de fleste områder indenfor fødevarelovgivningen.

Bemærkningerne indeholder under punkt 2.1.4.4.3 en række vejledende bødestørrelser. Disse konkrete tilkendegivelser kan tjene som udgangspunkt for sanktionsfastsættelsen på de forskellige områder. Det er endvidere hensigten, at de foreslåede normalbøder kan anvendes som grundlag for Fødevarestyrelsens (fødevareregionernes) fastsættelse af bødestørrelser i administrative bødeforelæg.

Det er dog væsentligt at understrege, at spørgsmålet om, hvilken straf, der skal fastsættes i det enkelte tilfælde, naturligvis fortsat i sidste instans beror på domstolenes konkrete vurdering af samtlige sagens omstændigheder.

Der vil være sager, hvor der er grundlag for at nedsætte eller forhøje de vejledende bødestørrelser på grund af formildende eller skærpene omstændigheder. Formildende omstændigheder vil bl.a. foreligge, hvor et forhold i den konkrete sag er mindre strafværdig, f.eks. på grund af gerningsmandens personlige forhold. Skærpene omstændigheder vil bl.a. foreligge, hvor der konstateres gentagne, systematiske overtrædelser, eller hvor der er opnået eller tilsigtet opnået en betydelig økonomisk gevinst.

De vejledende bødestørrelser er fastsat i forhold til en mindre virksomhed. Såfremt der er tale om mellemstore eller store virksomheder skal bøden som udgangspunkt forhøjes med henholdsvis 50 % og 100 %, afhængig af antallet af ansatte. For engrosvirksomheder med behandling er mindre virksomheder defineret som havende indtil 9 ansatte, mellemstore virksomheder som havende mellem 10 og 49 ansatte og store virksomheder som havende 50 ansatte eller derover. For engrosvirksomheder uden behandling og for detailvirksomheder er mindre virksomheder defineret som havende indtil 9 ansatte, mellemstore virksomheder som havende mellem 10 og 24 ansatte og store virksomheder som havende 25 ansatte eller derover.

Såfremt det vurderes, at den vejledende bødestørrelse ikke udgør en tilstrækkelig sanktion, skal der som udgangspunkt ske politianmeldelse af forholdet. Det vil særligt være relevant i tilfælde, hvor overtrædelsens omfang og grovhed, f.eks. hvor der er fare for menneskers eller dyrs sundhed, tilsiger det samt i tilfælde, hvor der er tale om gentagne, systematiske overtrædelser, eller hvor der er opnået eller tilsigtet opnået en betydelig økonomisk gevinst. I disse tilfælde må det tillige overvejes, om der er grundlag for konfiskation efter straffelovens almindelige regler.

De vejledende bødestørrelser, som er foreslået nedenfor under punkt 2.1.4.4.3 skal danne udgangspunkt ved fastsættelse af bødestørrelser på fødevarelovgivningens område fremover. Bødestørrelserne vil således som udgangspunkt erstatte de bødestørrelser, som Fødevarestyrelsen (fødevareregionerne) hidtil har anvendt ved udstedelse af administrative bødeforelæg.

Generelt gælder det for de opregnede vejledende bødestørrelser, at der i de tilfælde, hvor en virksomhed ved én handling eller lignende overtræder flere regler, anvendes bødestørrelsen for den alvorligste af overtrædelserne. F.eks. vil bødestørrelsen for overtrædelse af reglerne om

sundhedsskadelige fødevarer skulle anvendes, selvom der i den forbindelse også er overtrådt andre regler, f.eks. opbevaring ved høj temperatur.

2.1.4.4.2 Baggrund for vejledende bødestørrelser

Sager om overtrædelse af de regler i fødevarerlovgivningen, som er omfattet af de nedenfor nævnte bødekategorier, er meget forskellige. I den ene ende af skalaen ligger de mere formelle overtrædelser, f.eks. detailvirksomhedernes manglende ophængning af kontrolrapporter, og i den anden ende af skalaen de overtrædelser, som medfører fare for folkesundheden, f.eks. manglende tilbagetrækning af sundhedsskadelige fødevarer.

Bødefastsættelsen skal afspejle karakteren af overtrædelserne, beskyttelseshensynet bag de overtrådte bestemmelser, risikoen for menneskers sundhed, risikoen for fødevarerens sikkerhed generelt, den eventuelle økonomiske gevinst eller besparelse, der er opnået som følge af overtrædelserne, og at det generelt er af stor betydning, at forbrugerne kan have tillid til, at lovgivningen på fødevarerområdet overholdes.

Gennemgangen af overtrædelser i de nedenfor nævnte bødekategorier er ikke udtømmende, hvilket vil sige, at ikke alle typer af overtrædelser er beskrevet. Ved fastsættelse af bødestørrelser for de overtrædelser, der ikke er omfattet af bødekategorierne, bør den pågældende overtrædelse vurderes i forhold til de i lovforslaget beskrevne og i øvrigt på grundlag af de i lovforslaget opstillede principper.

Gennemgangen omfatter som udgangspunkt sager, hvor overtrædelsen er begået én gang, og hvor den pågældende ikke tidligere er straffet for en tilsvarende overtrædelse. Niveautet bør skærpes efter generelle principper, såfremt der er tale om gentagne overtrædelser af den samme bestemmelse til samtidig pådømmelse, og/eller såfremt den pågældende tidligere er straffet for lignende overtrædelser.

Herudover skal bødefastsættelsen tage hensyn til størrelsen af den virksomhed, som overtræder reglerne, sådan at bøden forhøjes med som udgangspunkt 50 % eller 100 % alt efter virksomhedens størrelse, jf. nærmere herom ovenfor under punkt 2.1.4.4.1.

2.1.4.4.3 De konkrete bødestørrelser

Forureninger og fare for folkesundheden

Farlige fødevarer (sundhedsskadelige fødevarer og fødevarer, der uegnede til menneskeføde)

Der har ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis for denne overtrædelser. Ved vurderingen af, hvilket bødeniveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelsen vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

Efter fødevarerforordningens art. 14 må fødevarer ikke markedsføres, hvis de er farlige. Fødevarer anses som farlige, hvis de må anses for at være sundhedsskadelige eller uegnede til menneskeføde. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at forbrugerne trygt kan indtage de fødevarer, som markedsføres. Bestemmelsen er således helt central for fødevarerens sikkerhed og er et meget vigtigt element i sikringen af et højt niveau for fødevarerens sikkerhed.

Ved afgørelsen af om en fødevarer må anses for at være farlig, skal der tages hensyn til den normale anvendelse af fødevarer og den information, der er meddelt forbrugeren. Der er derudover i fødevarerlovgivningen en lang række bestemmelser på specifikke områder, der skal sikre, at de fødevarer der markedsføres ikke er sundhedsskadelige, og at de er egnede til menneskeføde.

- Sundhedsskadelige fødevarer

Ved afgørelse af om en fødevarer er sundhedsskadelig skal der tages hensyn til den sandsynlige umiddelbare, kortsigtede og/eller langsigtede virkning på sundheden for de personer, der indtager fødevarer. Desuden skal der tages hensyn til sandsynlige kumulative toksiske virkninger og til det forhold, at bestemte kategorier af forbrugere kan være særlig sensitive overfor en fødevarer, der er bestemt til denne kategori af fødevarer.

Der er i fødevarerlovgivningen en række bestemmelser, der tager sigte på at sikre, at fødevarer ikke er sundhedsskadelige, herunder bestemmelser om opbevaring, temperatur, mikrobiologiske kriterier, forureninger. Der kan særligt være tale om overtrædelse af hygiejneforordningens bilag 2, hygiejneforordningen for animalske fødevarer bilag 2 og 3 og forordningen om mikrobiologiske kriterier art. 3, 4, 7 og 9, ligesom der findes en lang række grænseværdier for kemiske forureninger, jf. ovenfor under afsnittet om forureninger. I det omfang den konkrete overtrædelse af disse bestemmelser har medført, at fødevarer er sundhedsskadelige, skal overtrædelsen sanktioneres efter bestemmelsen om sundhedsskadelige fødevarer.

Salg m.v. af sundhedsskadelige fødevarer er selvsagt alvorligt og kan i værste fald få meget store konsekvenser. Det er derfor helt afgørende, at sanktionen for salg m.v. af sådanne varer er mærkbar og har præventiv virkning. På den baggrund bør normalbødestørrelsen i sådanne tilfælde fastsættes til i størrelsesordenen 40.000 kr.

I forhold til salg m.v. af sundhedsskadelige varer er der specielt i tilfælde, hvor der rent faktisk opstår skade på personer eller nærliggende fare herfor særlig grund til at overveje politianmeldelse af den ansvarlige virksomhed.

I de tilfælde, hvor et forhold udgør såvel en overtrædelse af reglerne om sundhedsskadelige fødevarer som en overtrædelse af andre regler, skal bødestørrelsen om sundhedsskadelige fødevarer som nævnt anvendes.

- Fødevarer, der er uegnede til menneskeføde

Ved afgørelse af om en fødevarer er uegnet til menneskeføde, skal der tages hensyn til om fødevarer er uacceptabel til menneskeføde, hvis den anvendes som tiltænkt, fordi den er forurennet på grund af udefrakommende forhold eller anden måde på grund af forrådnelse, nedbrydning eller fordærv. Der er i fødevarerlovgivningen en række bestemmelser, som har til formål at sikre, at fødevarer ikke er uegnede til menneskeføde. De relevante bestemmelser er særligt bestemmelserne om opbevaring, temperatur, mikrobiologiske kriterier, forureninger. Der kan særligt være tale om overtrædelse af hygiejneforordningens bilag 2, hygiejneforordningen for animalske fødevarer bilag 2 og 3 og forordningen om mikrobiologiske kriterier art. 3, 4, 7 og 9. I det omfang den konkrete overtrædelse af disse bestemmelser har medført, at fødevarer er uegnede til menneskeføde, skal overtrædelsen sanktioneres efter bestemmelsen om, at fødevarer ikke må være uegnede til menneskeføde.

Salg m.v. af fødevarer, som er uegnet til menneskeføde, må betragtes som uacceptabelt; forbrugere bør til enhver tid kunne være sikre på, at de varer, som de køber, er egnede til menneskeføde. Salg m.v. af sådanne varer bør derfor som udgangspunkt straffes med en normalbøde i størrelsesordenen 20.000 kr.

Forureninger m.v.

Overtrædelse af reglerne om forurening m.v. er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 10.000 kr.

I lovgivningen er indeholdt regler omkring forureninger af mikrobiologisk og kemisk karakter. Kravene retter sig bl.a. til materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer, mikrobiologiske og kemiske forureninger i fødevarer m.v.

I henhold til § 2, § 3, § 5 og § 7 i bekendtgørelse nr. 194 af 21. marts 2006 om visse forureninger i fødevarer er det forbudt at markedsføre fødevarer, der ikke overholder de fastsatte grænseværdier for sundhedsskadelige stoffer samt at blande fødevarer, der overholder grænseværdierne med fødevarer, hvor grænseværdierne er overskredet. EU-forordning nr. 466/2001 med senere ændringer om fastsættelse af grænseværdier for bestemte forurenende stoffer sætter grænseværdier for forurenende stoffer i fødevarer. I henhold til forordningen er markedsføring af fødevarer, der indeholder stoffer over den fastsatte grænseværdi forbudt. Overtrædelse af forordningen er strafbelagt i § 23, nr. 3 i ovennævnte bekendtgørelse.

For sundhedsskadelige stoffer, for hvilke der endnu ikke er fastsat grænseværdier, gælder EU-forordning nr. 315/93 om fællesskabsprocedurer for forurenende stoffer i levnedsmidler. I henhold til art. 2, stk. 1, i forordningen er det forbudt at markedsføre fødevarer, såfremt de indeholder et forurenende stof, der udgør en sundhedsfare. Denne forordning er strafbelagt i § 23, nr. 2, i ovennævnte bekendtgørelse.

Materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer må ikke frembyde farer for menneskers sundhed, forårsage en uacceptabel ændring af fødevarernes sammensætning eller forringe fødevarernes organoleptiske egenskaber eller skabe vildledning jf. artikel 3 og 4, stk. 1, i EU forordning 1935/2004 om materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer. Forordningen er strafbelagt i bekendtgørelse nr. 426 af 10. maj 2006. om materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer.

For at undgå risici for menneskers sundhed er der i art. 2-4 i EU forordning 1895/2005 fastsat begrænsninger for anvendelsen og afgivelse af visse stoffer (epoxyderivater) i materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer. Forordningen er strafbelagt i bekendtgørelse nr. 426 af 10. maj 2006.

For at beskytte folkesundheden er der i bekendtgørelse nr. 426 af 10. maj 2006 fastsat grænser for afsmitning fra materialer og genstande til fødevarer samt fremstilling heraf. Overtrædelse af grænseværdierne kan have betydning for sundheden særligt på længere sigt. Derfor må fremstilling af plast kun ske med de i bekendtgørelsen listede stoffer jf. bekendtgørelsens § 7, stk. 1-3, og stk. 5 og 6. I henhold til § 13 er der krav til fremstilling af cellulosegenetater. For at sikre fødevarerens sikkerheden må der ikke ske en større migration til fødevarer af stoffer indeholdt i materialer og genstande end fastsat i bekendtgørelsens §§ 8- 10 og § 16 for så vidt angår keramiske og emaljerede genstande. Med henblik på at sikre, at der ikke sker en omsætning af materialer og genstande, der udgør eller kan udgøre en sundhedsfare, er der fastsat bestemmelser om at visse materialer og genstande skal ledsages af skriftlige erklæringer, jf. bekendtgørelsens § 17, bilag 7.

Det er forbudt at levere, sælge, forarbejde eller anvende animalske produkter til konsum, hvis de indeholder rester af et lægemiddel i større mængde end den fastsatte grænseværdi, eller hvis de indeholder rester af stoffer, der stammer fra en ulovlig behandling af dyret, jf. § 44 i bekendtgørelse nr. 134 af 6. marts 2003 om lægemidler til dyr.

Det er forbudt at sælge produkter, hvori der forekommer pesticidrester over en fastsat grænseværdi, jf. § 3, stk. 1 og stk. 4 i bekendtgørelse nr. 375 af 28. april 2006 om pesticidrester i fødevarer. Det er også forbudt at sælge fødevarer, der er omfattet af den til enhver tid gældende bekendtgørelse om forarbejdet børnemad til spædbørn og småbørn samt den til enhver tid gældende

bekendtgørelse om modermælkserstatninger og tilskudsblandinger til spædbørn og småbørn, og hvori der forekommer pesticidrester over en fastsat grænseværdi. Det er desuden forbudt at anvende en række oplistede pesticider i landbrugsprodukter, der er bestemt til fremstilling af babymad og forarbejdede fødevarer baseret på cerealier samt fremstilling af modermælkserstatninger og tilskudsblandinger til spædbørn og småbørn.

Det er vigtigt for fødevarerensikkerheden og beskyttelsen af forbrugerne, at de ovennævnte regler bliver overholdt. Forureningerne kan have direkte betydning for fødevarerensikkerheden, herunder være kræftfremkaldende, hormonforstyrrende og skabe misdannelser hos fostre.

På den baggrund findes den nuværende bødestørrelse ikke at være tilstrækkelig, og normalbøden for overtrædelse af disse regler bør fastsættes til i størrelsesordenen 15.000 kr. Særligt for denne kategori af regler skal man være opmærksom på, om der ved overtrædelsen tillige er tale om sundhedsskadelige fødevarer. Hvis det er tilfældet finder normalbødestørrelsen på dette område anvendelse, dvs. 40.000 kr.

Forkert behandling af specificeret risikomateriale m.v.

Der har ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis for denne overtrædelse. Ved vurderingen af hvilket bødeniveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelsen vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

Formålet med reglerne for fjernelse og videre håndtering af specificeret risikomateriale er at beskytte forbrugerne mod BSE, dvs. kogalskab. BSE tilhører en gruppe af sygdomme, der med en fælles betegnelse kaldes TSE-sygdomme. Den vigtigste måde at beskytte forbrugerne mod BSE/TSE er ved, at specificeret risikomateriale fjernes før kødet anvendes i produktionen eller afsættes til forbrugerne.

EU-reglerne vedr. BSE findes i EU forordning nr. 999/2001 (TSE-forordningen), der fastsætter regler for forebyggelse af, kontrol med og udryddelse af visse TSE-sygdomme. Derudover fremgår reglerne om indsamling, transport, opbevaring, håndtering, forarbejdning, bortskaffelse mm. af animalske produkter, herunder SRM, af EU forordning nr. 1774/2002 om sundhedsbestemmelser for animalske produkter, som ikke er bestemt til konsum.

TSE-forordningens bestemmelser suppleres i national lovgivning gennem bekendtgørelser. Bestemmelserne om forkert behandling af SRM fremgår af § 29, stk. 1 og § 32, stk. 2 i bekendtgørelse nr. 1356 af 15. december 2005 om fødevarerhygiejne.

Manglende udtagelse og forkert behandling af specificeret risikomateriale er meget alvorlig og kan udgøre en fare for folkesundheden, bl.a. ved smitte med BSE, og på den baggrund bør normalbøden i sådanne tilfælde fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Ulovligt fiskeri og ulovlig omsætning af fisk m.v.

Der har ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis for denne type overtrædelser. Ved vurderingen af, hvilket bødeniveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelsen vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

I visse områder er fiskeri forbudt, fordi det kan have fødevarerensikkerhedsmæssige følger. På grund af forurening med det kræftfremkaldende stof dioxin og med henblik på at beskytte forbrugerne er der i henhold til § 1 i bekendtgørelse nr. 400 af 28. maj 2004 forbud mod fiskeri og fangst af sild til human konsum i den østlige Østersø og forbud mod salg til human konsum af sild, der er fisket eller fanget i den østlige Østersø. Det er endvidere forbudt at omsætte laks fra Østersøen over en vis

størrelse til human konsum jf. § 1 i bekendtgørelse nr. 861 af 15. september 2005 om forbud mod salg til human konsum af visse laks, der er fisket eller fanget i Østersøen.

Da visse fiskearter i Københavns Havn indeholder skadelige stoffer over et sundhedsmæssigt acceptabelt niveau, er det af hensyn til fødevarer sikkerheden og forbrugerbeskyttelsen forbudt at fiske visse fiskearter i Københavns havn jf. § 2 i bekendtgørelse nr. 274 af 31. marts 2006 om fiskeri i Københavns Havn. Derudover er der af fødevarer sikkerhedsmæssige årsager være forbud mod fangst eller omsætning af fisk fanget i andre bestemte områder.

Da overtrædelse af reglerne på området kan have direkte fødevarer sikkerhedsmæssige konsekvenser bør normalbøden på den baggrund fastsættes til i størrelsesordenen 20.000 kr.

Manglende udtagelse af prøver m.v.

Denne overtrædelse er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 2.000 kr.

EU forordning nr. 2073/2005 om mikrobiologiske kriterier for fødevarer fastsætter regler om mikrobiologiske kriterier for en række fødevarer. Disse kriterier er et redskab til at sikre, at fødevarerne har en tilfredsstillende mikrobiologisk kvalitet. Efter forordningens art. 3, 4 og 5, skal virksomhederne foretage en række prøver, således at det sikres, at fødevarerne overholder forordningens kriterier. Manglende udtagelse af relevante prøver m.v. vil ofte resultere i, at fejl og uhensigtsmæssigheder ikke bliver opdaget. Udtagelse af relevante prøver er derfor et vigtigt element i at sikre, at de mikrobiologiske kriterier overholdes, og dermed et vigtigt element i fødevarer sikkerheden. På den baggrund findes den nuværende bødestørrelse ikke tilstrækkelig, og overtrædelse af reglerne på området bør derfor som udgangspunkt medføre en normalbøde i størrelsesordenen 10.000 kr.

Hygiejne

Overtrædelser af hygiejnereglerne er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på mellem 1.500 kr. og 5.000 kr.

Overholdelse af regler om hygiejne må betragtes som et helt grundlæggende krav at stille overfor de virksomheder, som ønsker at agere på fødevarer området. Hygiejnisk forsvarlig behandling af fødevarerne på alle trin af produktionen, og indtil fødevarer er hos den endelige forbruger, er en forudsætning for sunde fødevarer og i sidste ende for fødevarer sikkerheden.

Reglerne på hygiejneområdet spænder fra indretning, rengøring og vedligeholdelse af lokaler til regulering af vandforsyningen i forbindelse med fødevarer produktion og -håndtering.

De grundlæggende principper og regler for fødevarer hygiejne fremgår hovedsagligt af EU forordning nr. 852/2004 om fødevarer hygiejne og EU forordning nr. 853/2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer samt i bekendtgørelse nr. 1356 af 15. december 2005 om fødevarer hygiejne.

Det fremgår af art. 4, stk. 2 i hygiejneforordningen, at fødevarer virksomhederne skal overholde de almindelige hygiejnebestemmelser, som er fastsat i forordningens bilag 2. Bestemmelserne i bilag 2 samt de i bekendtgørelsen om fødevarer hygiejne nævnte regler kan samles i nedenstående kategorier:

Indretning, vedligeholdelse, rengøring og desinfektion af fødevarer virksomheder

Lokaler, hvor der findes fødevarer, skal holdes rene og i god stand. Korrekt indretning og vedligeholdelse af lokalerne er en nødvendig forudsætning for, at der kan holdes den nødvendige rengøringsstandard og den tilstrækkelige personlige hygiejne. Det skal med andre ord være muligt at komme til at gøre ordentligt rent, idet en ordentlig rengøring er en forudsætning for betryggende forhold for fødevarer produktionen. Derudover skal lokalerne være indrettet således, at der ikke er

direkte adgang fra toiletter til lokaler, hvor der håndteres fødevarer. Der skal være de nødvendige faciliteter til rengøring, desinfektion m.v., herunder tilstrækkelig forsyning af rindende varmt og koldt vand. Der skal være tilstrækkelige faciliteter i form af håndvaske med sæbe og rindende vand for at sikre mulighed for korrekt personlig hygiejne. Alle redskaber, udstyr og tilbehør, som kommer i berøring med fødevarer, skal holdes rene og om nødvendigt desinficeres.

Alle disse tiltag skal sikre, at der ikke sker kontaminering (forurening) af fødevarerne, idet dette kan medføre en aktuel eller potentiel fare for fødevareresikkerheden.

De hidtidige bødestørrelser for overtrædelserne findes på den baggrund ikke at være tilstrækkelig, og normalbøden for overtrædelserne bør derfor fastsættes i størrelsesordenen 10.000 kr.

Manglende eller utilstrækkelig skadedyrssikring m.v.

Der skal træffes passende foranstaltninger til bekæmpelse af skadedyr m.v., ligesom der skal træffes passende foranstaltninger til at hindre husdyrs adgang til lokaler og steder, hvor fødevarer tilberedes, håndteres eller opbevares. Tilstrækkelig skadedyrssikring kan f.eks. bestå i muse- og rotte forebyggende og –bekæmpende foranstaltninger eller i et insektnet for at holde insekter ude. Begrebet skadedyr skal forstås bredt.

Tilstrækkelig sikring mod skadedyr er et vigtigt led i opretholdelse af en forsvarlig hygiejnestandard. Manglende eller utilstrækkelig skadedyrssikring har således grundlæggende betydning for fødevareresikkerheden, og normalbødestørrelsen på området bør derfor fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Ikke-hygiejnisk opbevaring , herunder overtrædelse af temperaturkrav, emballering m.v.

Korrekt opbevaring og emballering af fødevarer er nødvendigt for at sikre, at fødevarerne er gode og sunde og ikke udsættes for kontaminering. Kravene om hygiejnisk opbevaring omfatter bl.a. krav om opbevaring og behandling af fødevarer ved den korrekte temperatur. Der stilles således krav om tilstrækkelig køle- og frysekapacitet m.v. Mange fødevarer er let fordærvelige, og det er derfor helt afgørende for kvaliteten og sikkerheden af fødevarerne, at den opbevares under passende forhold, som forhindrer skadelig nedbrydning og beskytter mod kontaminering. Det er også afgørende, at virksomheden ved emballering af fødevarerne forhindrer kontaminering.

Baggrunden for reglerne om korrekt opbevaring, herunder temperaturkrav og emballering, er hensynet til at sikre forbrugerne gode fødevarer, som ikke kan udgøre en aktuel eller potentiel fare for fødevareresikkerheden.

På den baggrund bør normalbøden for overtrædelse af disse bestemmelser fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Manglende/utilstrækkelig hygiejneuddannelse

Der er krav om hygiejneuddannelse af de personer, som håndterer fødevarer. Uddannelsen er helt basal i forhold til at sikre og opretholde en forsvarlig hygiejnisk standard og dermed at sikre gode fødevarer, som er fødevareresikkerhedsmæssigt i orden. Det er ikke tilstrækkeligt, at der på fødevarerVirksomhederne er de nødvendige faciliteter, korrekt indretning osv., hvis ikke de personer, som håndterer fødevarerne, har den tilstrækkelige viden til at sikre den nødvendige hygiejnestandard.

Da kravet om uddannelse er individuelt for hver person, bør bøden for overtrædelse af bestemmelsen som udgangspunkt fastsættes pr. person, som arbejder uden fornøden uddannelse, og bødestørrelsen skønnes passende at kunne fastsættes til 1.500 kr. pr. person.

Manglende eller utilstrækkelig personlig hygiejne

Alle der arbejder på steder, hvor der håndteres fødevarer, skal iagttage en høj grad af personlig hygiejne, herunder som noget helt basalt en tilstrækkelig håndhygiejne, og bære en passende, ren og

om nødvendig beskyttende beklædning. Derudover skal der sørges for, at disse personer ikke med sygdomme, f.eks. inficerede sår eller hudinfektioner, kan komme til at kontaminere fødevarerne direkte eller indirekte.

Baggrunden for reglerne om personlig hygiejne er hensynet til at undgå kontaminering af fødevarer med deraf følgende risiko for fødevarerens sikkerhed. Normalbødestørrelsen for overtrædelsen bør på den baggrund fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Overtrædelse af reglerne om vandforsyning

I forbindelse med fødevarerbehandling skal der være tilstrækkelig forsyning med drikkevand, som skal anvendes, når det er nødvendigt for at sikre, at fødevarerne ikke forurenes. Således skal bl.a. is, der kommer i direkte kontakt med fødevarer, fremstilles af drikkevand. Anvendes der vand, som ikke er af drikkevandskvalitet, f.eks. til fremstilling af damp eller køling, skal der være særskilte ledningssystemer hertil, og der må ikke være forbindelse til drikkevandsforsyningen. Derudover må vand, som genbruges, ikke udgøre en risiko for kontaminering, og damp, som kommer i direkte berøring med fødevarer, må ikke indeholde stoffer, der kan være sundhedsfarlige eller forurene fødevarerne.

Som det fremgår kan overtrædelse af reglerne om vandforsyning udgøre en reel risiko for fødevarerens sikkerhed og normalbødestørrelsen for overtrædelsen bør på den baggrund fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Uhygiejnisk affaldshåndtering

Fødevareraffald og andet affald skal hurtigst muligt fjernes fra lokaler, hvor der findes fødevarer, således at der undgås ophobning. Affaldet skal som udgangspunkt anbringes i lukkede beholdere, som er lette at rengøre og eventuelt desinficere. Der skal være passende muligheder for opbevaring og bortskaffelse af affald. Bortskaffelsen skal ske på en hygiejnisk måde og må ikke udgøre en direkte eller indirekte kilde til kontaminering af fødevarer.

Baggrunden for reglerne om affaldshåndtering er bl.a. hensynet til at undgå kontaminering og skadedyr og dermed også hensynet til fødevarerens sikkerhed. På den baggrund bør overtrædelse af reglerne om korrekt affaldshåndtering som udgangspunkt straffes med en normalbøde i størrelsesordenen 10.000 kr.

Manglende undersøgelse af returvarer m.v.

Der har ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis for denne overtrædelse. Ved vurderingen af, hvilket bødeniveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelsen vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelse, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelse, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

Efter bekendtgørelsen nr. 1356 af 15. december 2005 om fødevarerhygiejne § 25 og 26 skal modtagevirksomheden foretage de nødvendige undersøgelser ved modtagelse af returvarer. Virksomheden skal navnlig undersøge årsagen til afvisningen, som f.eks. kan være, at fødevarerne ikke svarer til det bestilte. Virksomheden skal vurdere om fødevarerne opfylder fødevarerlovgivningens krav, herunder vurdere om fødevarerne efter f.eks. varmebehandling kan anvendes.

Tilstrækkelig undersøgelse m.v. af returnerede varer er et vigtigt led i fødevarerens sikkerhed. Normalbøden på dette område bør fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Egenkontrol, sporbarhed og tilbagetrækning

Egenkontrol, og sporbarhed

Overtrædelse af reglerne om egenkontrol er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 5.000 kr.

Det er fastsat i lovgivningen, at fødevarer virksomhederne har ansvaret for, at fødevarerne overholder lovgivningen, og at fødevarer virksomheder fra jord til bord skal iværksætte og udføre risikobaseret egenkontrol. Virksomheder efter primærleddet skal iværksætte og udføre HACCP-baseret egenkontrol, jf. artikel 5 i EU forordning nr. 852/2004 om fødevarerhygiejne. HACCP-principperne går i korte træk ud på identificering af risici, identificering af kritiske kontrolpunkter, fastsættelse af kritiske grænser på kritiske kontrolpunkter, fastlæggelse og gennemførelse af effektive overvågningsprocedurer på kritiske kontrolpunkter, fastsættelse af korrigerende handlinger, hvis et kritisk kontrolpunkt ikke er under kontrol, fastlæggelse af procedurer for regelmæssig kontrol af, at de ovennævnte foranstaltninger fungerer effektivt, samt udfærdigelse af dokumentation herfor. Primærproducenter skal udføre egenkontrol efter retningslinier for god hygiejnepraksis, jf. art. 4 i forordningen. Derudover er der fastsat nationale bestemmelser om, at egenkontrollen endvidere skal omfatte sporbarhed, samt fødevarernes sammensætning, mærkning og markedsføring, jf. § 28 i bekendtgørelse nr. 1354 af 15. december 2005 om autorisation og registrering af fødevarer virksomheder samt egenkontrol (autorisationsbekendtgørelsen).

Etablering af egenkontrol vedrørende hygiejne, fødevarer sikkerhed og den øvrige lovgivning på området foregår på den måde, at virksomheden beskriver de procedurer, den foretager i det daglige arbejde, for at sikre, at lovgivningen overholdes. Virksomheden udpeger de steder, hvor tingene kan gå galt og opstiller nogle forebyggende foranstaltninger, der sikrer, at fødevarer sikkerheden til enhver tid er optimal. Ligeledes skal virksomheden opstille de korrigerende handlinger, der skal foretages, hvis der konstateres fejl.

En virksomheds egenkontrol beskrives i et såkaldt egenkontrolprogram. Det er virksomheden selv, der udarbejder egenkontrolprogrammerne bl.a. på baggrund af en vejledning i retningslinier for god hygiejnepraksis udarbejdet af brancherne (branchekoder). Dette gøres ved at gennemgå virksomhedens aktiviteter og opbygge et system, der sikrer, at ingen kan blive syge af den mad, der serveres eller sælges og at lovgivningen på området i øvrigt overholdes.

Den overordnede baggrund for reglerne er hensynet til fødevarer sikkerheden. HACCP, retningslinier for god hygiejnepraksis (branchekoder) og et risikobaseret egenkontrolprogram er virksomhedernes instrument til at sikre, at fødevarerne overholder lovgivningen, at fødevarer sikkerheden er optimal i den enkelte virksomhed, og at dette kan dokumenteres på tilstrækkelig vis.

Typiske overtrædelser af reglerne om egenkontrol er følgende: manglende egenkontrol, dvs. typisk virksomheder, der ikke har etableret et egenkontrolprogram, manglende udførelse af egenkontrollen, dvs. typisk virksomheder, der har et egenkontrolprogram, men som ikke udfører egenkontrollen korrekt, f.eks. manglende korrigerende handlinger af konstaterede fejl samt manglende dokumentation, dvs. typisk virksomheder, der ikke har dokumentation for, at egenkontrollen er udført, og at fødevarer overholder lovgivningen.

Da etablering af et egenkontrolprogram er et grundlæggende element i sikringen af sunde fødevarer, må manglende egenkontrolprogram betragtes som et alvorligt brud på lovgivningen, idet virksomheden herved mangler det værktøj, som sikrer denne viden om, at der er styr på driften. På den baggrund bør normalbøden for overtrædelsen fastsættes til i størrelsesordenen 15.000 kr. Forudsætningen for at få effekt af et etableret egenkontrolprogram er, at det overholdes. Derfor må manglende overholdelse af egenkontrolprogrammet også betragtes som et alvorligt brud på lovgivningen. Da der imidlertid i forbindelse med etableringen af programmet er taget stilling til risici og korrigerende handlinger m.v., og da det typisk ikke er alle punkter i

egenkontrolprogrammet, som ikke er opfyldt, bør normalbøden for overtrædelsen fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Det følger af autorisationsbekendtgørelsens § 29, at prøver, der udtages som led i virksomhedens egenkontrol, skal analyseres på et laboratorium, som har et dokumenteret kvalitetssikringssystem. Korrekt analyse af udtagne prøver er en forudsætning for, at egenkontrollen kan blive effektiv. Overtrædelse af bestemmelsen kan derfor medføre samme resultat, som hvis virksomheden slet ikke havde et egenkontrolprogram, og på den baggrund bør normalbøden for overtrædelsen fastsættes til i størrelsesordenen 15.000 kr.

Der har ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis for overtrædelse af reglerne om sporbarhed. Ved vurderingen af, hvilket niveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelsen vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

FødevarerVirksomheder skal i alle led fra jord til bord sikre sporbarheden for bl.a. fødevarer, der anvendes i fødevarerproduktionen, jf. ark. 18 i EU forordning nr. 178/2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen m.v. (Fødevarerforordningen), hvilket betyder, at en fødevarer på ethvert trin til enhver tid skal kunne spores et led tilbage og et led frem.

FødevarerVirksomheder skal etablere procedurer eller systemer, der sikrer, at virksomheden kan identificere og dokumentere: 1) fra hvilke virksomheder, de har fået leveret en fødevarer, et foder eller et dyr, der anvendes i fødevarerproduktionen. Der skal være oplysninger om typer og mængder af produkter fra hver enkelt leverandør, og virksomheden skal altid kunne finde varerne på lagret eller i egne produkter og 2) til hvilke virksomheder, de har leveret egne produkter. Virksomheden skal kunne dokumentere, hvornår der er handlet med den enkelte virksomhed og præcist hvilke varer, der er solgt.

Kravet om sporbarhed hænger sammen med reglerne om tilbagetrækning af farlige fødevarer. Virksomhederne har ansvaret for at sikre, at en fødevarer, som virksomheden har importeret, produceret eller distribueret, og som virksomheden antager eller har grund til at antage ikke opfylder kravene til fødevarer sikkerhed, trækkes tilbage fra markedet, samt at fødevarer myndigheden underrettes, jf. artikel 19 i fødevarerforordningen, jf. nærmere nedenfor om manglende eller utilstrækkelig tilbagetrækning af fødevarer.

Virksomhederne skal i egenkontrolprogrammerne etablere procedurer for sporbarhed og tilbagetrækning af fødevarer, jf. § 28 i autorisationsbekendtgørelsen.

Reglerne om sporbarhed er fastsat af hensyn til at sikre et højt sundhedsbeskyttelsesniveau. Formålet med bestemmelser om sporbarhed er, at virksomhederne til enhver tid skal kunne identificere fødevarer, der ikke opfylder fødevarerlovgivningen for derved at sikre, at der ikke kommer sundhedsskadelige fødevarer ud til forbrugerne, eller at de i givet fald bliver trukket tilbage fra markedet.

Da etablering af et sporbarhedssystem på lige fod med etablering af et egenkontrolprogram er et grundlæggende element i sikringen af sunde fødevarer, må manglende sporbarhedssystem betragtes som et alvorligt brud på lovgivningen. Manglende mulighed for at spore en fødevarer tilbage i blot et enkelt led vil kunne vanskeliggøre mulighederne for at begrænse eller standse sygdomsudbrud i befolkningen, f.eks. Salmonella infektioner, eller hindre udbredelse af sundhedsskadelige fødevarer på markedet. På den baggrund bør normalbøden for overtrædelsen fastsættes til i størrelsesordenen 15.000 kr.

På lige fod med hvad der er foreslået for manglende overholdelse af et etableret egenkontrolprogram, bør normalbøden for manglende overholdelse af et etableret sporbarhedssystem fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Modtagelse af fødevarer fra ikke autoriseret eller registreret virksomhed

Denne overtrædelse er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 3.000 kr.

Fødevarevirksomheder, der er omfattet af EU forordning nr. 853/2004 om animalske fødevarer, må alene markedsføre fødevarer fra en autoriseret eller registreret fødevarevirksomhed. Baggrunden for kravet er, at fødevarer, som virksomheden forarbejder eller videremarkedsfører, skal kunne spores tilbage. Desuden skal fødevarerne være produceret på en fødevarevirksomhed, der opfylder alle fødevarerlovgivningens krav, og som er underlagt kontrol m.v. Kravet følger af art. 4, stk. 1, i forordningen.

Da kravet bl.a. vedrører muligheden for sporing af visse fødevarer, findes den nuværende bødestørrelse ikke at være tilstrækkelig. På den baggrund bør normalbøden for overtrædelse af denne regel at fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Manglende eller utilstrækkelig tilbagetrækning

Der har ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis for manglende eller utilstrækkelig tilbagetrækning. Ved vurderingen af, hvilket bødeniveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelsen vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

Reglerne om tilbagetrækning findes i art. 19 i EU forordning nr. 178/2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen m.v. (Fødevareforordningen). Virksomhederne har herefter ansvaret for at sikre, at en fødevarer, som virksomheden har importeret, produceret eller distribueret, og som virksomheden antager eller har grund til at antage ikke opfylder kravene til fødevarer sikkerhed, trækkes effektivt tilbage fra markedet, samt at fødevarmyndighederne underrettes herom.

Virksomhederne skal i deres egenkontrolprogram etablere procedurer for tilbagetrækning af fødevarer, jf. § 28 i autorisationsbekendtgørelsen.

Reglerne om tilbagetrækning af fødevarer er fastsat ud fra hensynet til at sikre et højt sundhedsbeskyttelsesniveau. Formålet med reglerne er, sammenholdt med reglerne om sporbarhed, at virksomhederne til enhver tid skal kunne identificere og effektivt og hurtigt tilbagetrække fødevarer, der ikke opfylder fødevarerlovgivningen for derved at sikre forbrugerne mod sundhedsskadelige fødevarer og fødevarer uegnet til menneskeføde.

Såfremt virksomhederne undlader dette, er det en særdeles alvorlig overtrædelse, som kan have alvorlige konsekvenser for fødevarer sikkerheden. Manglende eller utilstrækkelig tilbagetrækning bør derfor som udgangspunkt straffes med en normalbøde i størrelsesordenen 40.000 kr.

Bødestørrelsen er udgangspunktet uanset hvilket led i tilbagetrækningsproceduren, herunder underretning af fødevarer myndighederne, fysisk tilbagetrækning af varerne, offentliggørelse, opfølgning på tilbagetrækningen m.v., der ikke er opfyldt.

Ved mindre fejl, som vurderes ikke at have haft konkret betydning for en effektiv tilbagetrækning eller for fødevarer sikkerheden, kan det dog særligt overvejes, om der er grundlag for anvendelse af eventuelle formildende omstændigheder.

Import/eksport

Overtrædelse af reglerne om import, genindførsel, transit og samhandel af fødevarer m.v.

Disse overtrædelser er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 5.000 kr.

Bestemmelserne, som regulerer området, findes hovedsagligt i §§ 4- 5, §§ 6a-6c, § 7, §§ 9-20 og § 22 i bekendtgørelse nr. 61 af 1. februar 2006 om indførsel af fødevarer m.v. med særlige

restriktioner med senere ændringer, § 1 i bekendtgørelse nr. 9182 af 6. april 2006 om forbud mod indførsel af visse animalske fødevarer fra dele af Schweiz, §§ 1-3 i bekendtgørelse nr. 9175 af 4. april 2006 om forbud mod indførsel af visse animalske fødevarer fra dele af Bulgarien, Kroatien og Rumænien samt § 6, §§ 10-11, § 17, §§ 26-30, §§ 37-39, § 40 og § 43 i bekendtgørelse nr. 1306 af 14. december 2005 om veterinærkontrol ved indførsel af animalske produkter.

Bestemmelserne på området spænder vidt og justeres forholdsvis ofte. Det skønnes ikke formålstjenligt at opremse samtlige tilfælde af overtrædelser, i stedet nævnes de typer af overtrædelser, som er omfattet af bødekategorien.

Af overtrædelser på området kan bl.a. nævnes: modtagelse af fødevarer uden fornøden certifikat, erklæring eller tilladelse, overtrædelse af vilkår i en tilladelse, indførsel af fødevarer fra lande eller områder, hvorfra det af særlige grunde ikke er tilladt, import af visse fødevarer uden forudgående veterinærkontrol ved grænsen, indførsel af visse kødprodukter, uden at disse har gennemgået en tilstrækkelig varmebehandling, indførsel af visse fødevarer uden ledsagelse af officielle prøveresultater eller krævede analyser, genindførsel uden fornøden tilladelse samt fjernelse af fødevaremyndighedernes segl på transportmidler eller partier af animalske fødevarer.

De særlige krav, som lovgivningen opstiller i forbindelse med import og indførsel af varer fra andre lande, skal dels sikre, at der kan føres en tilstrækkelig kontrol med disse varer, dels at fødevarerne overholder EU-regler og danske regler. Det overordnede beskyttelseshensyn bag mange af bestemmelserne er folkesundheden, idet bl.a. indførsel af fødevarer uden fornøden tilladelse eller uden fornøden veterinær grænsekontrol kan bevirke, at der kommer varer på markedet, som udgør eller kan udgøre en risiko for fødevarerens sikkerhed.

På baggrund af ovennævnte hensyn samt den omstændighed, at et højere bødeniveau har til formål at øge importørens opmærksomhed på at sikre sig, at de særlige importkrav overholdes og at de importerede fødevarer overholder lovgivningen, bør normalbøden i sådanne tilfælde fastsættes i størrelsesordenen 10.000 kr.

Overtrædelse af reglerne om eksport og samhandel af fødevarer m.v.

Der har ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis for denne type overtrædelser. Ved vurderingen af, hvilket bødeniveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelserne vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

Bestemmelserne, som regulerer området, findes i §§ 3-4 og §§ 7-9 i bekendtgørelse nr. 282 af 18. april 2005 om eksport af fødevarer til lande med særlige betingelser.

Overtrædelser kan bl.a. bestå i eksport fra en virksomhed, som ikke er autoriseret eller registreret efter gældende regler, afgivelse af urigtige oplysninger i certifikater eller manglende opfyldelse af betingelserne angivet i certifikatet, eksport af fødevarer, som ikke overholder kravene i lovgivningen, påbegyndelse af eksport til visse tredjelande uden tilladelse eller godkendelse, eksport af fødevarer, som er fremstillet eller opbevaret før tidspunktet for virksomhedens godkendelse.

Det overordnede hensyn bag bestemmelserne er dels folkesundheden og dels hensynet til Danmarks eksport. På baggrund af disse hensyn bør normalbøden i sådanne tilfælde fastsættes i størrelsesordenen 10.000 kr.

Mærkning, information og markedsføring

Overtrædelse af reglerne om varestandarder, handelsnormer, kvalitetsmæssige krav m.v.

Der har ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis for denne type overtrædelser. Ved vurderingen af, hvilket bødeniveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelsen vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

Lovgivningen indeholder en række krav til varestandarder, handelsnormer for bestemte typer af fødevarer, kvalitetsmæssige krav m.v. Hensynet bag disse krav er bl.a. at sikre, at varer der markedsføres under en bestemt betegnelse, overholder visse standarder.

Reglerne om varestandarder, handelsnormer og kvalitetsmæssige krav fremgår bl.a. af:

bekendtgørelse nr. 519 af 16. oktober 1978 om ærter, som regulerer salg af færdigpakkede ærter,
bekendtgørelse nr. 1015 af 10. december 2003 om mineralvand, kildevand og emballeret drikkevand, som regulerer bl.a. behandlingsmetoder, bakteriologiske krav, anvendelse af beholdere, korrekt varebetegnelse, mærkning, salg og specielle krav til egenkontrol,

bekendtgørelse nr. 721 af 21. juli 2000 om tilvirkning af vin, som bl.a. regulerer anvendelse af behandlingsmetoder, som ikke er godkendt eller anmeldt til fødevareregionen,

anordning nr. 17 af 22. januar 1930 om frugtvin og betingelserne for at anvende denne betegnelse,
bekendtgørelse nr. 529 af 18. juni 2003 om sukker, som bl.a. regulerer anvendelse af betegnelsen og særlige mærkningskrav,

bekendtgørelse nr. 838 af 10. oktober 2003 om marmelade, frugtgelé mv., der bl.a. regulerer sammensætning, råvarer, behandlingsprocesser, anvendelse af varebetegnelsen og særlige mærkningskrav,

bekendtgørelse nr. 829 af 1. september 2000 om kaffe- og cikorieekstrakter, der bl.a. regulerer anvendelse af varebetegnelsen og særlige mærkningskrav,

bekendtgørelse nr. 878 af 30. oktober 2003 om frugtsaft, der bl.a. regulerer krav til sammensætning, råvarer, behandlingsprocesser, anvendelse af varebetegnelsen og særlige mærkningskrav,

bekendtgørelse nr. 336 af 12. maj 2003 om kakao, chokolade m.v., der bl.a. regulerer krav til sammensætning, råvarer, behandlingsprocesser, anvendelse af varebetegnelsen og særlige mærkningskrav,

bekendtgørelse nr. 836 af 9. oktober 2003 om honning, der bl.a. regulerer krav til sammensætning, anvendelse af varebetegnelsen og særlige mærkningskrav,

bekendtgørelse nr. 335 af 10. maj 2004 om mælkeprodukter, der bl.a. regulerer krav om tilvirkning, sammensætning og mærkning,

bekendtgørelse nr. 321 af 5. maj 2003 om handelsnormer for fjerkræ, der bl.a. regulerer krav om kontrol af vandoptagelse i kødet og særlige regler om egenkontrol i primærproduktionen og

bekendtgørelse nr. 392 af 26. august 1985 om kvalitetsmæssige krav m.m. til kødprodukter, der bl.a. regulerer kvalitetsmæssige krav for anvendelse af forskellige betegnelser, f.eks. fjerkrækød eller fiskekød.

Som det fremgår, stilles der f.eks. krav til sammensætningen af produktet, til forarbejdningsmetoder, til størrelse eller modningsgrad med henblik på, at såvel forbrugere som erhvervsdrivende sikres, at de pågældende varebetegnelser og klassifikationer alene anvendes på produkter, som opfylder på forhånd fastsatte specifikationer. Uretmæssig anvendelse af betegnelserne og klassifikationerne vil typisk medføre vildledning af forbrugerne. På den baggrund bør normalbødestørrelsen for overtrædelse af disse regler fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Manglende, urigtig eller utilstrækkelig mærkning m.v.

Disse overtrædelser er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 5.000 kr., dog er færdigpakkede fødevarer, som ikke er korrekt mærket, i engrosvirksomheder tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 10.000 kr.

Formålet med mærkningskravene er primært at beskytte forbrugerne samt at give dem et tilstrækkeligt grundlag for at foretage et valg. Forbrugerne skal kunne læse sig til varebetegnelsen for et produkt samt til produktets sammensætning, og det skal stå klart, hvor stor en mængde af fødevarer, der er i den enkelte detailpakning. Herudover er det vigtigt, at fødevarer kan spores tilbage til ikke blot producenten, men også til det oprindelige vareparti, såfremt der skulle opstå fødevareressikkerhedsmæssige problemer. Sporingen til varepartiet gør det muligt at opspore varer fra samme parti uden nødvendigvis at skulle opspore alle produkter i samme kategori fra den pågældende producent, hvilket bidrager til at reducere producentens potentielle tab uden at sætte fødevareressikkerheden over styr. Reglerne om mærkning af oksekød er fastsat i forbindelse med BSE-krisen med henblik på at kunne spore alt oksekød tilbage til oprindelsesbedriften, og derved at søge at genoprette forbrugernes tillid til oksekød. Reglerne er således tænkt at beskytte såvel produktionssektoren som forbrugerleddet.

Udover de mere generelle mærkningsregler, som bliver beskrevet nedenfor, findes der spredt i lovgivningen en lang række regler, som opstiller særlige krav til mærkning m.v. Såfremt der er sådanne specialregler, skal bødestørrelsen for den bødekategori, som reglerne henhører under, som udgangspunkt anvendes. Som eksempel kan nævnes, at der i reglerne om varestandarder, jf. ovenfor, er særlige regler vedrørende mærkning. I så fald skal bødekategorien for varestandarder anvendes.

De mere generelle regler om mærkning fremgår af bekendtgørelse nr. 1038 af 14. december 2005. Der fastsættes regler om bl.a. mærkningens udformning, jf. § 3, lotmærkning, så man kan se, hvilket parti fødevarer tilhører, jf. §§ 4-8, oplysninger, som skal fremgå af mærkningen på færdigpakkede varer og denne mærknings placering, jf. §§ 10-12, oplysninger om producentnavn og oprindelsessted, jf. §§ 13-14, oplysning om varebetegnelser, jf. §§ 15-16, angivelse af ingredienser og nærmere krav hertil, jf. §§ 17-27, mængdeangivelse af ingredienser, jf. §§ 28-31, angivelse af alkoholindhold, jf. § 32, angivelse af nettoindhold, jf. §§ 33-35, mærkning af visse typer varer i engrosemballager, jf. §§ 47-51 og sundheds- og identifikationsmærkning for visse varegrupper, jf. §§ 52-55.

Derudover findes der regler om mærkning i bekendtgørelse nr. 18 af 17. januar 2001 om bl.a. oprindelsesmærkning af oksekød. Efter bestemmelsen i § 1 skal der ske obligatorisk mærkning af oksekød med oprindelse i Danmark (OMO-ordning). Endvidere er der i §§ 2-8 regler om en frivillig mærkning af oksekød (FMO-ordning), som har anden oprindelse end dansk. Såfremt der sker frivillig mærkning, skal en nærmere række af specifikationskrav være opfyldt m.v.

Overordnet set omfatter bestemmelserne altså situationer, hvor der slet ikke er mærket, hvor der er mærket urigtigt eller utilstrækkeligt, f.eks. manglende mærkning på dansk eller manglende mærkning med obligatoriske oplysninger.

Endvidere skal nævnes EU-forordning nr. 1935/2004, art. 15, hvor der er fastsat bestemmelser om mærkning af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer samt bekendtgørelse nr. 1357 af 15. december 2005 om godkendelse af desinfektionsmidler m.v. i visse fødevareressikkerheder, hvorefter godkendte midler skal være mærket med bl.a. opblanding i godkendte koncentrationer.

I bekendtgørelse nr. 198 af 20. marts 1992 findes bestemmelser om krav til næringsdeklarationer. Bekendtgørelsen indeholder almindelige bestemmelser om udseende og læsbarhed af

næringsdeklarationer, numerisk anførelse af enheder samt fastsættelse af gennemsnitsværdier, jf. §§ 7-9, næringsdeklaration ved ernæringsmæssig anprisning, jf. § 10, stk. 1, præciseringer af, hvilke næringsstoffer der må anpriser ernæringsmæssigt, mindstekrav til oplysningerne i en næringsdeklaration vedrørende indhold af næringsstoffer og rækkefølge samt eventuelle supplerende oplysninger, der aktiverer specifikke obligatoriske krav til næringsdeklarationen, jf. §§ 11-14.

Baggrunden for reglerne er dels hensynet til, at forbrugere og erhvervsdrivende, som køber fødevarer, materialer bestemt til kontakt med fødevarer og desinfektionsmidler får tilstrækkelig information, herunder også om indhold af stoffer m.v., som de af en særlig grund ikke kan tåle eller lignende, og dels sikring af sporbarheden af fødevarerne i visse situationer, hvilket kan have betydning for sikringen af fødevarerens sikkerhed. En af mærkningskravenes væsentligste funktioner er at sikre forbrugerne de relevante oplysninger om fødevarerne, således at forbrugeren i indkøbssituationen kan træffe oplyste valg på et korrekt og relevant grundlag. Mærkningen er den væsentligste mulighed for kommunikation mellem virksomhed og forbruger. En væsentlig del af mærkningen er endvidere grundlaget for fødevarermyndighedernes kontrol med fødevarerne. På den baggrund bør normalbødestørrelsen i disse tilfælde fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Overtrædelse af reglerne om holdbarhedsmærkning m.v.

Denne overtrædelse er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 5.000 kr. i detailvirksomheder og 10.000 kr. i engrosvirksomheder.

Formålet med bestemmelserne er at sikre, at aftagerne gives en klar oplysning om holdbarheden af de fødevarer, de køber, samt at sikre at fødevarer ikke sælges i en form, som kan indebære fødevarerens sikkerhedsmæssige betænkeligheder. Hensynet til forbrugerne vejer meget tungt, og for at kunne sikre korrekt oplysning i detailledet er det nødvendigt at sikre overholdelse af bestemmelserne også i foregående led. Dette også for at kunne bevare tilliden til de erhvervsdrivende og derved beskytte deres interesser.

Lovgivningen stiller krav om mærkning med holdbarhed for færdigpakkede fødevarer. Reglerne fremgår af §§ 36-39 i bekendtgørelse nr. 1038 af 14. december 2005 om mærkning m.v. af fødevarer. Der skal herefter ske mærkning med sidste holdbarhedsdato afhængig af hvilken type fødevarer der er tale om og hvor lang holdbarheden er. Fødevarer mærket med sidste holdbarhedsdato må ikke uden særlig tilladelse ommærkes med forlænget frist, ompakkes eller efter fristens udløb sælges i pakningen. Salg af færdigpakkede fødevarer med udløben holdbarhed er således omfattet af bødekategorien.

Formålet med reglerne er bl.a. at sikre, at aftagerne af fødevarerne er bekendt med produktets holdbarhed på købstidspunktet. For at bevare forbrugernes tillid til ordningen om holdbarhedsmærkning er det væsentligt at sikre, at der ikke sker ommærkning, ompakning eller lignende af fødevarerne. Sådanne overtrædelser kan i værste fald medføre fare for fødevarerens sikkerhed. På den baggrund findes den nuværende bødestørrelse ikke at være tilstrækkelig, og normalbøden for overtrædelse af disse regler bør fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr. i detailhandlen og 20.000 kr. i engroshandlen. Baggrunden for differentieringen er, at der har vist sig store problemer med netop dette forhold i engroshandlen.

Vildledning, anprisning m.v.

Disse overtrædelser er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 10.000 kr.

Lovgivningen opstiller en række generelle krav omkring markedsføring og mærkning af fødevarer og materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer. Kravene skal sikre, at forbrugere og erhvervsdrivende ikke vildledes omkring et produkt, at der ikke sker ulovlig anprisning i forbindelse med markedsføring af et produkt og lignende.

De mere generelle regler på området fremgår af art. 16 i EU forordning nr. 178/2002 om generelle principper og krav i fødevarelovgivningen m.v. (Fødevareforordningen), § 14 i lov nr. 526 af 24. juni 2005 om fødevarer og §§ 75 og 76 i bekendtgørelse nr. 1308 af 14. december 2005 om mærkning af fødevarer. Efter bestemmelserne må fødevarer ikke ved reklamer, mærkning, præsentation, form, fremtræden, indpakning, måden hvorpå de udstilles eller arrangeres vildlede eller være egnede til at vildlede forbrugerne. Der må således heller ikke i forbindelse med markedsføring af fødevarer gives indtryk af, at fødevaren har særlige egenskaber, når alle lignende fødevarer har eller efter lovgivningen skal have tilsvarende egenskaber, ligesom der ikke må anvendes angivelser om, at fødevarer er anbefalet af læger, eller at indtagelse af fødevaren kan forebygge, lindre eller have gavnlig virkning på sygdomme eller sygdomssymptomer.

Baggrunden for reglerne er hensynet til at forbrugerne bør kunne stole på de informationer, de får om fødevarer via mærkning m.v., uden at de behøver at have særlige kundskaber på det pågældende område. På baggrund af dette hensyn og sammenholdt med bødestørrelserne for øvrige overtrædelser i lovforslaget bør normalbødestørrelsen for overtrædelse af disse regler fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Formelle regler

Manglende autorisation m.v.

Manglende autorisation er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 10.000 kr. ved produktion i begrænset omfang og ved opbevaring af fødevarer og med en bøde på 20.000 kr. ved produktion i ikke ubetydelige mængder.

Der er i fødevarelovgivningen krav om, at en lang række fødevarevirksomheder skal autoriseres, inden de må påbegynde deres aktiviteter. Inden en fødevarevirksomhed autoriseres, skal fødevaremyndighederne aflægge et besøg på virksomheden og vurdere dens indretning og drift. De virksomheder, der skal autoriseres, er virksomheder, hvis aktiviteter vurderes at være forbundet med hygiejniske risici. Der er hovedsagelig tale om engrosvirksomheder og detailvirksomheder, der behandler fødevarer. Formålet med kravet om autorisation er, udover at sikre at myndighederne har kendskab til virksomheden og dermed mulighed for at føre den fornødne kontrol, at give myndighederne mulighed for at vurdere, om virksomheden lever op til lovgivningens krav om indretning og drift, inden virksomheden påbegynder sine aktiviteter. Herved sikres, at myndigheden inden virksomheden opstarter, har vurderet, om den kan behandle fødevarer på en fødevarsikkerhedsmæssig forsvarlig måde. Virksomheden skal derfor også indhente fornyet autorisation ved væsentlige ændringer i produktionen/vareudvalget, af indretningen eller af de bygningsmæssige forhold. Virksomheden må heller ikke uden tilladelse fra fødevaremyndighederne udøve andre aktiviteter end dem, den er autoriseret til. Reglerne om autorisation fremgår af art. 4, stk. 2, i EU forordning nr. 853/2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer, og §§ 7 – 10, § 21 og § 24 i bekendtgørelse nr. 1354 af 15. december 2005 om autorisation m.v. Processen vedrørende autorisation er typisk langt mere kompliceret i engrosvirksomheder end i detailvirksomheder, ligesom produktionen typisk er større. På den baggrund bør overtrædelse af reglerne om autorisation i detailledet straffes med en normalbøde i størrelsesordenen 10.000 kr. og i engrosledet i størrelsesordenen 20.000 kr.

Manglende registrering m.v.

Manglende registrering m.v. er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 3.000 kr.

Reglerne om registrering af fødevarevirksomheder følger af art. 6 i EU forordning nr. 852/2004 om fødevarehygiejne og bekendtgørelse nr. 1354 af 15. december 2005 om autorisation m.v. § 3, § 5, §§ 11-13 og §§ 15-21. De virksomheder, hvor der ikke er krav om autorisation, skal registreres.

Registreringskravet sikrer, at fødevaremyndighederne har kendskab til virksomheden og hermed kan føre den nødvendige kontrol. De virksomheder, der skal registreres, er hovedsageligt detailvirksomheder, der ikke behandler fødevarer, og som derfor er forbundet med færre hygiejniske risici. Det er derfor vurderingen, at det er tilstrækkeligt, at myndighederne følger op på kravene til indretning og drift ved kontrolbesøg. Manglende registrering indebærer, at myndighederne ikke kender til virksomhedens eksistens og dermed ikke har mulighed for at føre kontrol med virksomheden. Virksomheden må ikke uden tilladelse fra fødevaremyndighederne udøve andre aktiviteter end dem, der er omfattet af registreringen.

Da det er af afgørende betydning for hele kontrollen med fødevareområdet, at fødevaremyndighederne har kendskab til virksomhederne på området, skønnes den nuværende bøde ikke at være tilstrækkelig. På den baggrund bør normalbødestørrelsen for manglende registrering derfor fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Manglende efterkommelse af vilkår, påbud, forbud m.v.

Manglende efterkommelse af vilkår er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 5.000 kr., mens manglende efterkommelse af påbud, forbud og kassation tidligere som udgangspunkt er straffet med en bøde på 5.000 kr. for detailvirksomheder og 10.000 kr. for engrosvirksomheder.

I forbindelse med autorisation af fødevarevirksomheder kan der med hjemmel i bekendtgørelse nr. 1354 af 15. december 2005 om autorisation § 22, stk. 2, stilles vilkår i autorisationen. Vilkårene kan vedrøre forhold, som hurtigt skal bringes i orden, og hvor manglende opfyldelse vil indebære bortfald af autorisationen. Vilkårene kan også vedrøre forhold, som virksomheden vedvarende skal leve op til, f.eks. begrænsninger i vareudvalget.

Vilkårene stilles for at sikre, at netop denne virksomhed lever op til kravene i fødevarerlovgivningen, og at behandlingen af fødevarer finder sted på hygiejnisk forsvarlig måde.

Fødevaremyndighederne kan med hjemmel i § 52, stk. 1, i lov nr. 526 af 24. juni 2005 om fødevarer (fødevarerloven) træffe de afgørelser, herunder fastsætte de påbud og forbud, der anses som nødvendige for at sikre overholdelse af de regler, som er fastsat i fødevarerlovgivningen og EU's forordninger og direktiver. Såfremt virksomheden ikke følger de meddelte påbud eller forbud, kan der nedlægges forbud mod fortsat drift, eller virksomheden kan fratages autorisationen eller registreringen, såfremt de er omfattet af reglerne herom.

Baggrunden for reglerne om, at der kan meddeles de nødvendige vilkår, påbud og forbud er generelt hensynet til sikring af, at reglerne på området overholdes og i sidste ende hensynet til fødevarsikkerheden. Det er helt afgørende, at fødevaremyndighederne kan stille de vilkår og give de påbud og forbud, som er tilpasset netop den enkelte virksomhed, idet det dermed sikres, at der sættes de nødvendige grænser for den enkelte virksomhed.

Disse hensyn sammenholdt med at virksomheden i forbindelse med vilkåret, påbuddet eller forbuddet får en direkte besked om, hvilke forhold der skal rettes op på, medfører, at manglende efterkommelse af et vilkår, påbud eller forbud må anses som et alvorligt brud på lovgivningen.

På den baggrund findes de gældende bødestørrelser for manglende efterkommelse af vilkår, påbud og forbud m.v. ikke at være tilstrækkelige, og manglende efterkommelse bør på den baggrund som udgangspunkt medføre en normalbøde i størrelsesordenen 20.000 kr.

Manglende godkendelse af desinfektionsmidler m.v.

Lovgivningen indeholder krav om godkendelse af desinfektionsmidler m.v., inden disse anvendes i fødevarevirksomheder m.v. Hensynet bag reglen er at forebygge forureninger m.v. af fødevarer, ved anvendelse af udelukkende godkendte produkter. Der er fastsat bestemmelser i § 3 og § 4 i bekendtgørelse nr. 1357 af 15. december 2005 om godkendelse af desinfektionsmidler mv. i visse fødevarevirksomheder mv., således at produkterne kun må bruges, såfremt de er godkendte eller

generelt accepterede af Fødevarestyrelsen. Rengøringsmidler er ikke efter den 1. januar 2006 omfattet af godkendelsesordningen. Ifølge bekendtgørelsens § 12, stk. 3 må rengøringsmidler, der er godkendt i henhold til tidligere gældende regler ikke markedsføres under henvisning til at midlerne er godkendt af Fødevarestyrelsen, efter den 1. januar 2008. Bestemmelsen er strafbelagt i § 11, stk. 1. Hensynet er forbrugerbeskyttelse, således at produkterne ikke fremover kan markedsføres tidsubegrænset (som godkendte produkter) efter en overgangsperiode på 2 år. I hygiejneforordningen for animalske fødevarer, nr. 853/2004 er det fastsat, at pattedypnings- eller pattespraymidler kun må anvendes, hvis de er godkendt, og at de ikke må anvendes på en måde, der forårsager uacceptable restkoncentrationer i mælken. Hensynet er forbrugerbeskyttelse og fødevarer sikkerhed, således at det kun er godkendte produkter, der anvendes på forskriftsmæssig måde. På den baggrund bør normalbøden for overtrædelse af disse regler fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr. Særligt for denne kategori af regler skal man være opmærksom på, om der som følge af overtrædelsen markedsføres sundhedsskadelige fødevarer. I så tilfælde finder normalbødestørrelsen på dette område anvendelse, dvs. 40.000 kr.

Manglende indberetninger, udlevering af oplysninger m.v.

Denne overtrædelse er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 3.000 kr.

Lovgivningen indeholder en række oplysningspligter, indberetningspligter, informationspligter, pligt til at føre registre m.v. Formålet med disse regler er typisk at sikre grundlaget for at kunne føre kontrol med eller overvåge en fødevarer virksomheds aktiviteter. På den måde kan man bl.a. kontrollere, om fødevarer virksomhederne overholder fødevarer lovgivningens regler, herunder reglerne om sporbarhed. Bestemmelserne om de forskellige pligter m.v. findes bl.a. i art. 9 og art. 15 i EU forordning nr. 2075/2005 om særlige bestemmelser om offentlig kontrol af trikiner i kød, art. 7 i EU forordning nr. 853/2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer og § 15, § 17 og § 28 i bekendtgørelse nr. 1356 af 15. december 2005 om fødevarer hygiejne.

Reglerne skal således medvirke til, at der kan føres den fornødne kontrol med fødevarer virksomhederne, og på den baggrund bør normalbøden for overtrædelse af disse regler fastsættes til i størrelsesordenen 5.000 kr.

Manglende ophængning af kontrolrapport

Denne overtrædelse er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 2.000 kr.

I forbindelse med fødevarer kontrol udfylder fødevarer kontrolafdelingen en kontrolrapport, hvor resultatet af kontrollen og eventuelle sanktioner fremgår. Kontrolrapporterne offentliggøres med hjemmel i § 1, i bekendtgørelse nr. 1127 af 15. december 2003 om offentliggørelse af kontrolresultater (offentliggørelsesbekendtgørelsen). Hovedhensynet bag reglerne om offentliggørelse er hensynet til forbrugerinformation. Offentliggørelse af kontrolrapporterne, som gælder for både for detail- og engrosvirksomheder, sker på Fødevarer styrelsens Smiley-hjemmeside.

Detailvirksomheder, som får tildelt Smiley'er i forbindelse med kontrollen, skal derudover ophænge den seneste kontrolrapport på et for forbrugeren synligt sted i umiddelbar nærhed af indgangen til forretningsområdet, jf. offentliggørelsesbekendtgørelsens § 2, stk. 2. Reglen skal sikre, at forbrugerne kan se virksomhedens kontrolresultater, umiddelbart inden de går ind på forretningsstedet, for derved at sikre den største effektivitet af offentliggørelsesordningen.

Det nuværende bødeniveau findes på den baggrund passende, og normalbøden for overtrædelse af bestemmelsen bør fastsættes til i størrelsesordenen 2.000 kr.

Manglende samarbejde med tilsynsmyndighederne m.v.

Der har ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis for denne overtrædelse. Ved vurderingen af, hvilket niveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelsen vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og

bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

Reglerne om fødevarer virksomhedernes samarbejde med tilsynsmyndighederne findes bl.a. i art. 6 i EU forordning nr. 852/2004 om fødevarerhygiejne og § 54 i lov nr. 526 af 24. juni 2005 om fødevarer. Fødevarer virksomhederne har pligt til at samarbejde med fødevarer myndighederne, herunder give alle relevante oplysninger, som har betydning for gennemførelsen af fødevarer kontrollen, samt yde kontrolmyndigheden fornøden bistand ved bl.a. kontrol, prøveudtagning, kopiering og udlevering af skriftligt materiale. Kontrolmyndighederne kan endvidere som led i kontrol og overvågning pålægge virksomhederne at udtage prøver af fødevarer.

Hensynet bag reglerne er at sikre, at kontrolmyndighederne kan føre den nødvendige kontrol via adgang til virksomhederne og i øvrigt få de oplysninger, som er nødvendige for at foretage en effektiv kontrol.

Da tilsynsmyndighederne ikke har mulighed for at føre effektiv kontrol i alle virksomheder, hvis ikke disse virksomheder samarbejder, bør normalbøden for overtrædelse af disse regler fastsættes til i størrelsesordenen 5.000 kr.

Manglende anmeldelse af ejerskifte m.v.

Denne overtrædelse er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 2.000 kr.

Efter § 25 i bekendtgørelse nr. 1354 af 15. december 2005 om autorisation m.v. skal et ejerskifte meddeles til fødevarerregionen. Fødevarer myndighederne har særligt behov for at have oplysninger om ejeren af en virksomhed i en situation med fødevarer kriser, hvor der f.eks. er behov for at trække fødevarer tilbage fra markedet. I en sådan situation er det afgørende, at der er en fysisk person, som myndighederne kan kontakte, således at fødevarer hurtig kan blive trukket tilbage. På den baggrund findes den nuværende bødestørrelse ikke tilstrækkelig, og normalbøden bør for overtrædelse af disse regler fastsættes til i størrelsesordenen 5.000 kr.

Overtrædelse af regler på særlige områder

Overtrædelse af reglerne om kosttilskud, slankeprodukter, særlig ernæring, børnemad, levnedsmidler til særlige medicinske formål, berigelse m.v.

Overtrædelser af reglerne om kosttilskud er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 10.000 kr. For så vidt angår overtrædelse af reglerne på de øvrige områder har der ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis. Ved vurderingen af, hvilket niveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelserne vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

Bestemmelserne om kosttilskud fremgår af bekendtgørelse nr. 683 af 21. juli 2003 om kosttilskud. Der er bl.a. i §§ 3-4 indeholdt krav til sammensætningen af kosttilskud, i §§ 6-8 særlige krav til mærkning og markedsføring samt i § 5 et krav om anmeldelse af kosttilskud produkterne til den lokale fødevarerregion, hvilket har til formål at lette en effektiv kontrol med produkterne.

Bestemmelserne om slankekostprodukter fremgår af bekendtgørelse nr. 786 af 20. oktober 1997 om slankekostprodukter. Der er bl.a. i § 3 krav til sammensætningen af slankekostprodukter og i §§ 4-12 særlige regler om mærkning og markedsføring af disse produkter.

Bestemmelserne om særlig ernæring fremgår af bekendtgørelse nr. 115 af 11. marts 2002 om fødevarer bestemt til særlig ernæring. Der er bl.a. i § 2 en definition af denne fødevarer kategori samt specifikation af de krav, som disse fødevarer skal opfylde mht. sammensætning, fremstilling, egnethed og forhandlingsmåde, af § 4 fremgår det, at beskaffenheden eller sammensætningen af

disse fødevarer skal gøre dem egnede til de særlige ernæringsmæssige formål, de er bestemt til, i § 5 er der betingelser for anvendelse af betegnelserne ”diæt-”, ”diætetisk” og til ”diætkost”, i § 6 er indeholdt betingelser for de stoffer, der tilsættes med et særligt ernæringsmæssigt formål til disse fødevarer, og virksomhederne skal kunne bevise videnskabeligt, at fødevarerne er sikre og egnede til at opfylde de særlige ernæringsmæssige behov, og virksomhederne skal på anmodning kunne fremlægge dokumentation herfor, i § 8 og § 10 er særlige mærkningskrav

Bestemmelserne om børnemad fremgår af bekendtgørelse nr. 355 af 17. juni 1998 om forarbejdet børnemad til spædbørn og småbørn. I §§ 7-9 er indeholdt krav om sammensætning af levnedsmidler til spædbørn og videnskabelige data, der bekræfter egnetheden samt specifikke krav til næringsstoffer og maksimumgrænser for indhold af vitaminer og mineraler i disse fødevarer, af § 11 fremgår det, at forarbejdede levnedsmidler til spædbørn og småbørn må ikke indeholde noget stof i en sådan mængde, at det udgør en fare for helbredet, og i § 12 er der særlige mærkningskrav.

Bestemmelser om modermælkserstatninger fremgår af bekendtgørelse nr. 202 af 17. marts 1997 om modermælkserstatninger og tilskudsblandinger til spædbørn og småbørn. I §§ 6-9 og § 12 er indeholdt krav om sammensætninger af disse produkter, i §§ 13-14, 16-25 er særlige krav om mærkning og markedsføring m.v., og i §§ 27-30 er særlige krav til reklamer og markedsføring af produkterne.

Bestemmelser om levnedsmidler til særlige medicinske formål fremgår af bekendtgørelse nr. 268 af 13. april 2000. Sammensætningen af produkterne skal bygge på medicinske og ernæringsmæssige principper, og anvendelsen af produkterne skal være sikker, gavnlig og effektiv og kunne bevises ved videnskabelige data, jf. § 5. I §§ 6-7 er særlige krav efter aldersgrupper, og i §§ 9-17 særlige krav til varebetegnelser og mærkning m.v.

Bestemmelser om tilladte mængder af transfedtsyrer i olier og fedtstoffer fremgår af bekendtgørelse nr. 160 af 11. marts 2003 .

Bestemmelser om tilsætning af jod til husholdningssalt og salt i almindeligt bagværk m.v. fremgår af bekendtgørelse nr. 627 af 29. juni 2000.

Bestemmelser om tilsætning af vitaminer og mineraler til fødevarer fremgår af bekendtgørelse nr. 22 af 11. januar 2005.

I den ovenfor nævnte lovgivning er opstillet en række specielle krav til typer af fødevarer og tilsætningsstoffer til fødevarer, der er bestemt til en særlig gruppe af befolkningen, som har særlig brug for beskyttelse, eller hele befolkningen. Baggrunden for reglerne er, at det er nødvendigt at opstille særligt skærpede krav i forbindelse med produktion, distribution og markedsføring af sådanne produkter. Beskyttelseshensynet er dels udsatte befolkningsgrupper og dels fødevarerens sikkerheden som sådan. På den baggrund bør overtrædelse af disse regler som udgangspunkt straffes med en normalbøde i størrelsesordenen 15.000 kr.

Overtrædelse af reglerne om tilsætningsstoffer, aromastoffer m.v.

Overtrædelse af reglerne om tilsætningsstoffer er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 5.000 kr. For så vidt angår overtrædelse af reglerne om aromastoffer har der ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis. Ved vurderingen af, hvilket niveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelserne vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

Bestemmelser om tilsætningsstoffer fremgår af bekendtgørelse nr. 22 af 11. januar 2005 om tilsætningsstoffer til fødevarer. Det reguleres bl.a., hvilke tilsætningsstoffer der må anvendes og på hvilke vilkår, med hvilke formål og begrænsninger, samt anvendelse m.v. af andre tilsætningsstoffer, end de i bekendtgørelsen opregnede.

Bestemmelser om aromastoffer fremgår af bekendtgørelse nr. 433 af 3. juni 2005 om aromaer m.m., der må anvendes til fødevarer samt forordning nr. 2065/2003 af 10. november 2003 om røgaromaer, som anvendes eller er bestemt til anvendelse i eller på fødevarer. Af reglerne fremgår bl.a., hvilke aromastoffer der må anvendes, aromaers sammensætning m.v.

Baggrunden for reglerne er at sikre gode og sunde fødevarer til den enkelte forbruger og samfundet som helhed. På den baggrund bør normalbødestørrelsen for overtrædelse af disse regler fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr. Særligt for denne kategori af overtrædelse skal man tillige være opmærksom på, om der også kan være tale om en sundhedsskadelig fødevarer. Hvis det er tilfældet finder normalbødestørrelsen på dette område anvendelse, dvs. 40.000 kr.

Overtrædelse af reglerne om Novel Food

Overtrædelse af reglerne om Novel Food er tidligere som udgangspunkt straffet med en bøde på 5.000 kr.

Bestemmelserne om Novel Food fremgår hovedsagligt af EU forordning nr. 258/1997 om nye fødevarer og nye fødevarer ingredienser samt § 72 i bekendtgørelsen nr. 1308 af 14. december 2005 om mærkning af fødevarer. Reglerne har til formål at sikre, at der sker godkendelse af Novel Food forinden markedsføring. Fødevarer og -ingredienser, som ikke før 15. maj 1997 har været anvendt til konsum i nævneværdigt omfang indenfor EU, betragtes som Novel Food. Inden et Novel Food må markedsføres, skal der ske en godkendelse, som skal sikre forbrugerne mod risici ved produkterne. Da der kan være tale om sundhedsskadelige fødevarer findes den nuværende bødestørrelse ikke tilstrækkelig, og normalbøden for overtrædelse af disse regler bør på den baggrund fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

Ulovlig bestråling m.v.

Der har ikke tidligere eksisteret en fast bødepraksis for denne overtrædelse. Ved vurderingen af, hvilket niveau der bør gælde fremover, er alvoren af overtrædelserne vurderet i forhold til dels alvoren af overtrædelser, hvor der tidligere har eksisteret en fast praksis og dels alvoren og bødestørrelsen for de overtrædelser, som der i øvrigt foreslås vejledende bødestørrelser for i lovforslaget.

Lovgivningen indeholder en række krav vedrørende bestråling af fødevarer. Bestemmelserne findes hovedsagligt i bekendtgørelsen nr. 796 af 22. august 2000 om fremstilling, markedsføring og indførsel af fødevarer og fødevarer ingredienser, der er behandlet med ioniserende stråling. Der er bl.a. fastsat regler om bestråling af fødevarer, det ikke er tilladt at bestråle, overskridelse af maksimal dosis for bestråling af fødevarer, det er tilladt bestråling, anvendelse af ikke-egnede materialer til emballering af fødevarer, som skal bestråles, behandling af fødevarer med ioniserende stråling på et bestrålingsanlæg, der ikke er autoriseret og manglende føring af register over art, mængde osv. af bestrålede fødevarer på autoriserede anlæg.

Baggrunden for reglerne er hensynet til fødevarsikkerheden, idet bestråling udenfor de tilladte tilfælde kan medføre risiko for fødevarsikkerheden. På den baggrund bør normalbøden for overtrædelse af disse regler fastsættes til i størrelsesordenen 10.000 kr.

2.2. Ændring af lov om næringsbrev til fødevarerbutikker

2.2.1 Frakendelse af retten til at drive fødevarer virksomhed

2.2.1.1 Gældende ret

Med vedtagelse af lov nr. 486 af 9. juni 2004 om næringsbrev til fødevarerbutikker og lov nr. 487 af 9. juni 2004 om ændring af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v. blev reglerne om

næringsbrev gennemført. Lovgivningen trådte i kraft den 1. juli 2005. Regelsættene indeholder krav om erhvervsuddannelse eller aflæggelse af en særlig næringsprøve inden opstart i de omfattede brancher. Endvidere er der mulighed for frakendelse af retten til at drive virksomhed i de omfattede brancher og til at være stifter af selskab, forening, fond m.m. i 1 – 5 år.

Den gældende lovgivning omfatter bl.a. selvstændig erhvervsvirksomhed med detailsalg af fødevarer samt selvstændig erhvervsvirksomhed ved servering af spise- og drikkevarer. Engros-, catering- og primærproducentleddene indgår således ikke i kravene om næringsbrev.

Det er derfor alene reglerne i fødevarerloven, som finder anvendelse på fødevarerengrosvirksomheder. Efter reglerne i fødevarerloven kan virksomheder fratages autorisationen, men der gives ikke mulighed for at fratage personer retten til at drive fødevarer virksomhed, hvorfor en virksomhedsejer, der har fået taget autorisationen fra sin virksomhed på grund af grove og væsentlige overtrædelser af fødevarerlovgivningen, umiddelbart herefter kan starte en ny fødevarer virksomhed.

2.2.1.2 Udvidelse af anvendelsesområdet for lov om næringsbrev til fødevarerbutikker

Den seneste tids mange fødevarer sager har vist et stigende behov for mere slagkraftige metoder til at forhindre, at fødevarer virksomheder bliver drevet uforsvarligt. Da der allerede på området for detailsalg af fødevarer eksisterer en ordning med næringsbrev og frakendelse af retten til at drive erhvervet, er det mest nærliggende at udnytte de bestående muligheder og dermed også drage nytte af de erfaringer, der allerede er til stede. Ud fra en lighedsbetragtning vil det også være hensigtsmæssigt, at fødevarer virksomheder – uanset om der er tale om detail-, catering- eller engros virksomheder – er underlagt de samme krav og sanktioner ved manglende overholdelse af særlovgivning.

Ved at bruge det bestående regelsæt, der gælder for detailsalg, sikres dels et krav om viden inden opstart i branchen, dels en ny mulighed for frakendelse af retten til at drive virksomhed. Frakendelsesbestemmelsen er opbygget efter samme principper som straffelovens almindelige rettighedsfrakendelsesregel i § 79, men der stilles bl.a. ikke det strenge krav om nærliggende risiko for misbrug af hvervet, som det er tilfældet i straffelovens § 79, ligesom bestemmelsen finder anvendelse på juridiske personer. Det er herefter muligt at gribe ind over for enkeltpersoner og virksomheder, der systematisk overtræder lovgivningen vedrørende pant på emballage, skat og afgifter, fødevarer, arbejdsmiljø og brandsikkerhed. Spørgsmålet om frakendelse pådømmes efter de gældende regler af domstolene, der ved deres vurdering kan lægge vægt på f.eks. grovhed, hyppighed, varighed og sundhedsrisici.

Der ses tilfælde, hvor det er påkrævet, at fødevarer myndighederne kan suspendere retten til at udøve virksomhed, indtil der foreligger dom eller kendelse om forholdet. Selvom fødevarer myndighederne har en række indgrebsmuligheder overfor virksomheder, der overtræder fødevarer lovgivningen, har der vist sig at være situationer, hvor personer har mulighed for at misbruge, at fødevarer lovgivningen retter sig mod virksomheder, og at der ikke er mulighed for at fratage den enkelte person retten til at drive virksomhed.

I dag kan virksomheden efter fødevarer loven få frataget sin autorisation eller registrering, hvis virksomheden ikke lever op til de stillede vilkår, hvis forudsætningerne for autorisationen eller registreringen ændres væsentligt, eller hvis virksomheden ikke efterlever meddelte påbud eller forbud. Herunder kan fratagelse af en autorisation eller registrering komme på tale. Hvis en virksomhed, der har fået frataget autorisation eller registrering, ønsker at blive autoriseret eller registreret på ny, skal den anmode herom som ny virksomhed. Autorisation eller registrering vil være betinget af, at virksomheden overfor myndighederne dokumenterer, at de forhold, som begrundede fratagelsen af autorisationen eller registreringen, ikke længere er til stede. Der kan desuden ansøges om en ny autorisation, så snart der er oprettet en ny virksomhed. Fratagelse af

autorisation og registrering påvirker således ikke enkeltpersoners mulighed for at drive fødevarevirksomhed – også selvom disse personer har vist sig ude af stand til at drive fødevarevirksomhed på en forsvarlig måde.

Da overtrædelser af fødevarelovgivningen kan have vidtrækkende konsekvenser for menneskers sundhed og forbrugernes tillid til fødevarer generelt, er der behov for at stoppe personer, der har vist sig uegnede til at varetage det ansvar, der ligger i at drive en fødevarevirksomhed. Ved dette lovforslag stilles forslag om at udvide lov om næringsbrev til fødevarebutikker til også at omfatte fødevareengrosvirksomheder, således at retten til at drive virksomhed efter loven kan frakendes en person, både når der er tale om en fødevarebutik og en fødevareengrosvirksomhed. I dag er det alene muligt at frakende retten til at drive virksomhed, hvis personen driver fødevarebutik efter lov om næringsbrev til fødevarebutikker eller restauration efter reglerne i lov om restaurations- og hotelvirksomhed. Frakendelsen sker ved dom og skal derfor afvente, at sagen behandles ved domstolene. I medfør af § 11, stk. 4, er der i særlige tilfælde mulighed for at anmode retten om vedkendelse af frakende retten til virksomhed. Dette kan dog først ske, når retssagen verserer, hvilket indebærer, at der også i perioden efter at myndigheden har besluttet at anmode anklagemyndigheden om at indlede en frakendelsessag, og indtil retssag herom indledes, alene kan anvendes ”virksomhedsrettede” indgreb, såsom påbud, forbud, autorisationsfratagelse samt skærpet tilsyn. Fødevarefremstilling og salg er en kompliceret proces som indebærer risici og muligheder for fejl. Det er derfor nødvendigt, at personer, der er ansvarlige herfor, udøver deres erhverv med forståelse for de risici, som er forbundet herved. I tilfælde af grov eller gentagen overtrædelse af fødevarelovgivningen for egen eller andres vindings skyld kan der ske tilsidesættelse af hensyn til andre menneskers liv og sundhed, og i disse tilfælde vurderes det, at myndighederne kan være nødt til at kunne gribe ind umiddelbart for at forhindre en overhængende risiko for, at sundhedsfarlige fødevarer bringes i omsætning, eller at der i øvrigt sker grove overtrædelser af fødevarelovgivningen. Det kan bl.a. være i de tilfælde, hvor den ansvarlige ikke ønsker at medvirke til udbedring af forholdene. Der er herudover set eksempler på fødevarevirksomheder, der konsekvent har tilsidesat påbud og forbud om distribution af sundhedsfarlige produkter, og hvor et tilstrækkeligt effektivt skærpet tilsyn i perioden mellem myndighedens beslutning om at ville iværksætte en frakendelsesprocedure og retssagen herom ville indebære, at myndigheden skal være til stede uafbrudt på virksomhedens lokaliteter og dermed reelt overtage administrationen af virksomheden. Dette ville være en u hensigtsmæssig og for fødevaresikkerheden uholdbar situation. I disse tilfælde, hvor en hurtig og effektiv indgriben således er af afgørende betydning, foreslås det, at Fødevarestyrelsen skal suspendere retten til at drive fødevare- eller restaurationsvirksomhed. Det drejer sig særligt om vanskeligt kontrollerbare tilfælde, hvor myndighedernes problemer med at få tilstrækkelige oplysninger, forhindrer at relevante påbud og forbud kan afgrænse den ulovlige virksomhed. Hensynet til befolkningens sundhed, sikkerhed og generelle tillid til fødevarer tilsiger med andre ord, at det skal være muligt for myndighederne at kunne gribe ind umiddelbart.

Sanktionering i form af indskrænkning i retten til at drive erhverv skal naturligvis håndteres med stor varsomhed, idet der er tale om et alvorligt indgreb. Ved vurderingen af, om der i en sag skal ske midlertidig suspension af retten til at drive fødevarevirksomhed eller restaurationsvirksomhed, skal det derfor nøje overvejes, om andre mindre indgribende foranstaltninger i den konkrete situation vil være tilstrækkelige. Det bemærkes, at den midlertidige suspension efter begæring kan indbringes for de civile domstole. Det er Fødevarestyrelsen, der efter begæringens fremsættelse tager skridt til en domstolsbehandling af suspensionen.

3. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Konsekvenserne for den del af lovforslag der vedrører fødevareloven angår bestemmelserne om samkøring af registre er for at kunne fremskaffe tilstrækkelige oplysninger til at foretage en effektiv

kontrol. Der tænkes på muligheden for at indhente told- og skatteoplysninger og foretage elektronisk samkøring af registre med henblik på sammenstilling af oplysninger i kontroløjemed. Der skal udvikles IT-funktioner til varetagelse af opgaverne, ligesom der forventes øget sagsbehandling og behov for flere tilsyn på virksomheder identificeret ved samkøringen. Der vil endvidere i almindelighed blive gennemført en skærpet kontrolindsats mod svindel og omgåelse af reglerne. Til disse aktiviteter søges i 2006 afsat ca. 2,5 mio. kr.

Konsekvenserne for den del af lovforslaget, der vedrører lov om næringsbrev til visse fødevarer virksomheder, den hidtidige lov om næringsbrev til fødevarer butikker, skal vurderes ud fra, at der allerede er etableret et register for næringsbreve og at derfor allerede er etableret en række arbejdsgange mv.

De samlede årlige driftsudgifter finansieres via brugerbetaling. Lovforslaget vil ydermere medføre årlige driftsudgifter for Erhvervs- og Selskabsstyrelse til lønsum. De løbende driftsudgifter dækker optagelse af næringsbrevsindehavere i registret, fortolkning af regler og behandling af klagesager, vedligeholdelse af database m.m.

Lovforslaget vil endvidere medføre etableringsudgifter for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen til lønsum. Etableringsudgifterne dækker bl.a. optagelse af allerede eksisterende virksomheder og telefonservice. Til IT-systemer og sagsbehandling søges i 2006 afsat ca. 2,5 mio. kr.

Udgifterne til lovforslaget afholdes inden for bevillingen på 8 mio. kr. som søges på forslag til lov om tillægsbevilling for 2006 til gennemførelse af nul-tolerance planen på fødevarerområdet. I 2007 og frem søges udgifter på 10 mio. kr. årligt til nul-tolerance planen afholdt over bevillingsloven.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget vedrørende lov om næringsbrev til visse fødevarer virksomheder forventes at medføre små økonomiske byrder for erhvervslivet, da den nye del af ordningen brugerfinansieres. Brugerfinansieringen udgør 500 kr. årligt pr. forretningssted for at være omfattet af ordningen. Derudover skal virksomheder, der allerede eksisterer på lovens ikrafttrædelsestidspunkt, betale 500 kr. pr. forretningssted for at blive optaget i ordningen. Personer, der ved lovens ikrafttræden ikke driver fødevarerengros virksomhed, skal bestå en prøve for, at blive optaget i registret, samt betale et prøvegebyr på 600 kr. for at gå op til prøven. Gebyret dækker omkostninger til prøveafholdelse.

Catering- og fødevarerengros virksomheder, som opfylder betingelserne kan dog blive undtaget fra betaling. For disse virksomheder medfører ordningen således færre økonomiske byrder.

Lovforslaget forventes at medføre positive strukturelle konsekvenser i form af en forbedret konkurrencesituation for virksomheder, der overholder lovgivningen.

Det må desuden forventes, at kravet om prøveafleggelse medfører administrative konsekvenser for erhvervslivet, idet personer, der ønsker et næringsbrev, skal bruge tid på at forberede og aflægge prøve. De øvrige dele af lovforslaget skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

5. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

6. Administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget skønnes ikke at have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Forholdet til EU-retten

Efter § 5, stk. 2 i lov om næringsbrev til fødevarerbutikker behøver personer, der gennem deres erhvervsuddannelse har opnået det fornødne kendskab til regulering om hygiejne, skat og afgift, arbejdsmiljø, brandsikkerhed m.v., ikke at bestå de i forslaget § 2, nr. 5 og 6, nævnte prøver som betingelse for at opnå næringsbrev. Denne bestemmelse finder også anvendelse på EU-statsborgere, der skal behandles efter Rådets direktiv 99/42/EF af 7. juni 1999 om indførelse af en ordning for anerkendelse af eksamensbeviser for de former for erhvervsvirksomhed, der er omfattet af direktiverne om liberalisering og om overgangsforanstaltninger, og til supplerung af den generelle ordning for anerkendelse af eksamensbeviser (EF-Tidende 1999 nr. L 201).

Ved udarbejdelsen af de i § 2, nr. 5 og 6, omhandlede prøver vil der blive taget hensyn til, at kravet om, at der skal bestås en prøve er sagligt og proportionalt og dermed opfylder EF-traktatens regler om den fri etableringsret.

Adgangen for ministeren til at udstede regler om tilbagetrækning og markedsføring af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer vurderes at skulle notificeres over for EU-kommissionen i henhold til notifikationsproceduredirektivet. Endvidere vil regler udstedt af ministeren skulle notificeres over for Kommissionen.

8. Høring

Der har været afholdt drøftelser med følgende myndigheder: Erhvervs- og selskabsstyrelsen, Justitsministeriet, Rigsadvokaten samt Datatilsynet.

9. Vurdering af konsekvenser af lovforslaget i skemaform

	Positive konsekvenser/mindreudgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige	Nej	Bevillingsfinansiering på 5,5 mio. kr. i 2006 og derudover løbende driftsudgifter.
Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet	Lovforslaget forvent at medføre små positive strukturelle konsekvenser i form af en forbedret konkurrencesituation for lovlydige virksomheder.	Virksomhederne skal årligt betale 500 kr. pr. forretningssted for at være omfattet af ordningen. Derudover skal eksisterende virksomheder betale 500 kr. pr. forretningssted for at blive optaget i registret. Næringsbrevindehavere, der skal bestå en prøve for at blive optaget i registret skal betale 600 kr. pr. prøve. Det må desuden forventes, at kravet om prøveafleggelse medfører administrative

		konsekvenser for erhvervslivet, idet personer, der ønsker et næringsbrev, skal bruge tid på at forberede og aflægge prøve.
Miljømæssige konsekvenser	Nej	Nej
Administrative konsekvenser for borgerne	Nej	Nej
Forholdet til EU-retten	<p>Rådets direktiv 99/42/EF af 7. juni 1999 om indførelse af en ordning for anerkendelse af eksamensbeviser for de former for erhvervsvirksomhed, finder anvendelse på EU-statsborgere, der gennem deres erhvervsuddannelse har opnået det fornødne kendskab til reglerne om hygiejne, skal og afgift, arbejdsmiljø m.v.</p> <p>Prøven vil blive udarbejdet, så den opfylder EF-traktatens regler om den fri etableringsret.</p>	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Efter den foreslåede bestemmelse skal der være mulighed for i henhold til fødevarerlovgivningen at kunne regulere tilbagetrækning og markedsføring af materialer og genstande bestemt til kontakt med fødevarer. Reguleringen heraf fremgår i dag af lov om produktsikkerhed. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne under afsnit 2.2.

Til nr. 2

Som nævnt under de almindelige bemærkninger opdages mange fødevarerårs sygdomsudbud ved, at der ses et usædvanligt stort antal infektioner med f.eks. en bestemt type af salmonella. Ved udbrudseftersporingen undersøges fund af samme type, som den der er årsag til udbruddet. En hurtig og effektiv smitteopsporing er vigtig af hensyn til fødevarerens sikkerhed og muligheden for at begrænse udbrud.

Med den foreslåede bestemmelse sikres det, at fødevarermyndighederne har krav på at få de oplysninger, der er nødvendige for at foretage en sikker smitteopsporing, ligesom den giver mulighed for, at kilden til et fødevarerårs udbrud kan identificeres hurtigere. Efter den foreslåede bestemmelse kan fødevarermyndighederne hos laboratoriet få oplyst, hvilken fødevarerens virksomhed analysen er udført for, og hvilken fødevarer der er tale om. Fødevarerstyrelsen kan på den baggrund rette direkte henvendelse til den fødevarerens virksomhed, der har produceret fødevareren og samtidig hurtigt iværksætte de nødvendige tiltag for at begrænse udbruddet. Bestemmelsen vil således betyde, at smitteopsporingen ikke forsinkes af, at det kun er laboratoriet, der har kendskab til,

hvilken virksomhed, der har produceret fødevaren og fået udført analysen. Fødevarestyrelsen har i marts 2006 etableret en fødevareredskabshenhed, der bl.a. har til opgave at optimere udbrudsoptælling, og den foreslåede bestemmelse vil være et vigtigt redskab til dette arbejde.

Til nr. 3

Af hensyn til en effektiv kontrol bør der skabes mulighed for indhentning af oplysninger fra andre offentlige myndigheder, og herunder mulighed for samkøring og sammenstilling af data til kontrolformål. Det foreslås således, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender tillægges denne mulighed. Bestemmelsen indebærer bl.a. at ministeren kan bestemme hvilke oplysninger, herunder fortrolige oplysninger, som andre offentlige myndigheder skal udlevere. Der henvises i øvrigt til det anførte under pkt. 2.1.3.2 i de almindelige bemærkninger.

Bestemmelsen tænkes primært brugt til at indhente oplysninger om skatteforhold, men den kan efter en konkret vurdering også blive anvendt med hensyn til oplysninger fra andre offentlige myndigheder. Under alle omstændigheder vil der i hvert enkelt tilfælde skulle foretages en vurdering af behovet for indhentning af oplysninger fra andre myndigheder. Herudover tilstræbes det, at sagsbehandlere kun får adgang til de nævnte systemer, i det omfang det er absolut påkrævet for deres opgavevaretagelse. Adgangen til oplysningerne vil blive tilrettelagt i overensstemmelse med persondatalovens sikkerhedsregler.

Endvidere er det hensigten at tilrettelægge administrationen således, at de borgere, der berøres af en kontrolordning, i almindelighed gøres opmærksom på adgangen til at foretage samkøring i kontroløjemed, inden kontrollen iværksættes, og at samkøringen så vidt muligt finder sted, hvis de personer, der omfattes af kontrollen, har fået meddelelse om kontrolordningen, inden der gives oplysninger til myndigheden.

Til nr. 4

Bestemmelsen indsat i § 60, stk. 1 som nyt nummer 1, præciserer hjemlen til straf for overtrædelse af lovens § 14, stk. 1, om vildledning.

Til nr. 5

Tilføjelsen i § 60, stk. 1, nr. 3, som bliver stk. 1, nr. 4, skaber hjemmel til straf for undladelse af at give tilsynsmyndighederne de oplysninger, som laboratorier, der udfører analyser efter fødevarerlovgivningen, får pligt til give efter den nye bestemmelse i § 54, stk. 5.

Til nr. 6

Bestemmelsen i § 60 er i det væsentlige en videreførelse af den gældende bestemmelse, idet der dog er foretaget visse ændringer, jf. ovenfor til nr. 4 og nr. 5. De væsentligste ændringer er foretaget i bestemmelsens stk. 5, som medfører en væsentlig, generel skærpelse af bødeniveauet i sager om overtrædelse af fødevarerlovgivningen.

Bestemmelsen i stk. 5 viderefører dels den gældende lovs § 60, stk. 5 for så vidt angår forhøjelse af bødeniveauet for større virksomheder. Bøden udmåles under hensyntagen til virksomhedens størrelse og omsætning således, at den præventive effekt forholdsmæssigt bliver bedre sammenlignelig for virksomhederne uanset disses omsætning og størrelse. Princippet svarer til det der blev indført i konkurrenceloven ved lov nr. 426 af 6. juni 2002, jf. den gældende konkurrencelovs § 23, stk. 3, 2. pkt.

Der tilsigtes ikke med bestemmelsen, at det bødeniveau, der kendes fra konkurrencelovgivningen, skal overføres til fødevarerlovgivningen. Formålet er alene, at de hensyn, der ligger bag udmålingen af bødestraf, skal være ens i de situationer, hvor en af konsekvenserne ved overtrædelsen af en regel i fødevarerlovgivningen er, at fødevarer virksomheden stilles i en mere fordelagtig konkurrencesituation eller søger at blive stillet i en sådan mere fordelagtig konkurrencesituation. Herved undgås, at den store virksomhed med de traditionelle bødestørrelser betragter bødesanktioner som almindelige driftsomkostninger. Forslaget omfatter alle virksomheder, uanset om de drives personligt eller i selskabsform, idet de skadelige følger af overtrædelsen er uafhængig af ejerforhold.

Bestemmelsen i stk. 5 fastslår samtidig, at der ved udmåling af bødestraf skal tages hensyn til, om overtrædelsen har fremkaldt fare for fødevarer sikkerheden, eller er begået som led i en systematisk overtrædelse af fødevarerlovgivningen. I lovforslaget indgår en række vejledende normalbødestørrelser, der har til hensigt generelt at skærpe bødeniveauet på området samt at sikre, at de nævnte hensyn tilstrækkeligt og passende slår igennem i normalbødestørrelsen. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

I sager af mere omfattende, systematisk eller grov karakter, som ikke egner sig til at blive bedømt på linie med øvrige overtrædelsessager, skal der ske politianmeldelse. Det gælder særligt hvor de hensyn, der er nævnt i forslaget stk. 2, vurderes at være tilstede, herunder hvor der er grundlag for strafferetlig konfiskation af en økonomisk gevinst eller besparelse eller eventuel udmåling af tillægsbøde i anledning af en sådan gevinst eller besparelse.

Til § 2

Til nr. 1

Der er tale om redaktionelle ændringer som følge af udvidelsen af lovens anvendelsesområde til også at omfatte fødevarerengrosvirksomheder. Lovens titel foreslås derfor ændret fra lov om næringsbrev til fødevarerbutikker til lov om næringsbreve til visse fødevarer virksomheder.

Til nr. 2

Det foreslås, at også cateringvirksomheder omfattes af loven som fødevarerbutik. Catering er levering og tilberedning af mad. Fordi catering ikke er salg af fødevarer, men i højere grad er et salg af den ydelse, at maden tilberedes og transporteres, har det hidtil ikke været omfattet af kravet om næringsbrev til fødevarerbutik. Med den foreslåede udvidelse af ordningen med fødevarerengrosvirksomhed, hvor også transportleddene omfattes, er det dog naturligt, at catering fremover vil være omfattet af kravene til fødevarerbutikker.

Det er alle former for catering, som omfattes. Det gælder uanset, hvad virksomhedens selv kalder aktiviteten. Eksempler kan være diner transportable, mad ud af huset, kogekonevirksomhed osv. Det gælder ligeledes både koncepter, hvor kunden leverer råvarerne, og hvor cateringvirksomheden leverer råvarerne. Det har heller ingen betydning, om størstedelen af tilberedningen foregår i virksomhedens egne lokaler eller i lokaler, der er stillet til rådighed af kunden.

Da catering isoleret set ikke indebærer, at virksomheden har ansvar for serveringen af fødevarer eller stiller lokaler til rådighed for kundernes indtagelse af fødevarer, er sådan virksomhed ikke omfattet af restaurationsloven. Dette ændres ikke ved forslaget. Catering er fortsat heller ikke omfattet af reglerne i lov om detailsalg fra butikker m.v.

Der vil som udgangspunkt ikke være krav om, at cateringvirksomheder har et selvstændigt næringsbrev til fødevarerbutik, hvis cateringvirksomheden drives sammen med serveringsvirksomhed. Det svarer til, hvad der i dag gælder fødevarerbutikker. Udgangspunktet gælder, hvor virksomheden udøves fra samme forretningssted, og indehaveren har næringsbrev som restauratør og hotelvært til det pågældende forretningssted. Det forudsætter endvidere, at driften ikke er fysisk opdelt på forretningsstedet. En opdeling er f.eks. en separat køkkenafdeling eller anden opdeling af forretningslokalet, separat bestilling og afregning med kunderne osv.

Ved en udelt indretning som beskrevet vil evt. væsentlige lovovertrædelser skulle indberettes i kraft af indehaverens næringsbrev som restauratør og hotelvært – det er jo netop ikke muligt at adskille de 2 driftsformer. Såfremt driften kan adskilles, vil der være krav om såvel næringsbrev som restauratør og hotelvært som næringsbrev til fødevarerbutik. Udøves virksomhed af samme indehaver fra flere forretningssteder, skal hvert forretningssted vurderes for sig, jf. den regel, som foreslås videreført i en ny affattelse i lovforslagets § 2, nr. 4.

Til nr. 3

Bestemmelsen definerer, hvad der i denne lov forstås ved fødevarerengrosvirksomhed.

Efter den foreslåede bestemmelse udvides lovens anvendelsesområde fra kun at omfatte de fødevareraktiviteter, der udøver detailsalg af fødevarer, til også at omfatte fødevarerengrosvirksomheder.

Definitionen indeholder begreberne ”fødevareraktivitet” og ”primærproduktion”, der ligesom begrebet ”fødevarer” er defineret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse af Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet og om procedurer vedrørende fødevarsikkerhed (fødevarerforordningen). En fødevareraktivitet er defineret som ”ethvert offentligt eller privat foretagende, som med eller uden gevinst for øje udfører en hvilken som helst aktivitet, der indgår som et hvilket som helst led i produktionen, tilvirkningen eller distributionen af fødevarer”.

Med udvidelsen bliver salg af fødevarer til andre næringsdrivende med henblik på videresalg eller forarbejdning omfattet af ordningen. Ligeledes vil selvstændig erhvervsaktivitet med transport og opbevaring af fødevarer være omfattet. Det gælder f.eks. vognmandsaktivitet og lagerdrift. Derimod er primærproduktionen ikke omfattet. Det drejer sig om produktion, opdræt eller dyrkning af primærprodukter, herunder høst, malkning og husdyrproduktion. Dette betyder f.eks., at landmænd og andre primærproducenter, som afsætter deres produktion til f.eks. slagterier, mejerier osv., ikke er omfattet af lovforslaget.

Det fremsatte forslag til ændring af lov om næringsbreve til fødevarerbutikker omfatter ikke alle fødevareraktiviteter. Undtaget er dels primærproduktionen, dels virksomheder med omsætning under momsgrænsen på 50.000 kr. årligt eller anden fritagelse for momsregistrering, offentlige institutioner og fødevareraktiviteter, som er omfattet af lov om restaurations- og hotelvirksomhed m.v., herunder også kantiner og mindre overnatningsvirksomheder (bed and breakfast) m.v., jf. den gældende lovs § 1, stk. 2.

Som betegnelse for de nye virksomheder, der med forslaget bliver omfattet af loven, introduceres begrebet ”fødevarerengrosvirksomhed”. Dette sker for at kunne skelne mellem de 2 grupper af fødevareraktiviteter. Den foreslåede definition af fødevarerengrosvirksomheder er således alene relevant i forhold til nærværende lov og ændrer hverken de traditionelle engros- og detailbegreber i næringsretten, der alene omfatter virksomheder med varesalg men ikke f.eks. transport, eller begreberne i fødevarerlovgivningen.

Til nr. 4

Den foreslåede bestemmelse i § 3 angiver, hvem der efter loven har pligt til at have et næringsbrev. Hvem der har ret til næringsbrev angives i § 4, jf. de foreslåede ændringer til bestemmelsen i forslaget § 2, nr. 5 – 8.

I *stk. 1* foreskrives, at enhver, der driver fødevarerbutik, skal have et næringsbrev til hvert forretningssted. Den foreslåede bestemmelse er som udgangspunkt en videreførelse af den eksisterende bestemmelse. Det er dog i bestemmelsen præciseret, at den alene omfatter fødevarerbutikker.

I *stk. 2* foreslås, at der etableres et selvstændigt næringsbrev til fødevarerengrosvirksomhed. Det er hensigten, at bestemmelsen vil blive administreret på samme måde som bestemmelsen i *stk. 1* om fødevarerbutikker. Det vil sige, at definitionen af bl.a. et forretningssted vil være den samme. Forskellen fra *stk. 1* vil derfor alene være de forskellige virksomhedstyper.

Bestemmelsen i *stk. 3* er en videreførelse af lov om næringsbrev til fødevarerbutikker § 3, *stk. 2*.

Stk. 4 er som udgangspunkt en videreførelse af lov om næringsbrev til fødevarerbutikker § 3, *stk. 3*, dog er det tilføjet, at fødevarerengrosvirksomheder heller ikke må påbegyndes inden erhvervelse af næringsbrev.

Til nr. 5

Der er tale om rent redaktionelle ændringer i den eksisterende regel om opnåelse af næringsbrev til fødevarerbutik.

Til nr. 6

Bestemmelsen i § 4, *stk. 2*, fastsætter, hvem der i fødevarerengrosvirksomheder har ret til et næringsbrev. Pligten til næringsbrev i fødevarerengrosvirksomheder fremgår af § 3, *stk. 2*.

Der indføres en ny næringsprøve målrettet driften af fødevarerengrosvirksomhed. Prøven omfatter samme lovgivningsområder som den eksisterende prøve til fødevarerbutik, men med særlig vægt på de bestemmelser som har betydning for driften af en fødevarerengrosvirksomhed. Udformningen og administrationen af den nye næringsprøve vil ske på samme grundlag som prøven til fødevarerbutik.

Til nr. 7

Der er tale om ændringer som følge af udvidelsen af lovens anvendelsesområde. Det foreslås, at også et medlem af ledelsen i selskaber, som driver fødevarerengrosvirksomhed skal bestå næringsprøven. I henhold til § 5, *stk. 2*, gælder kravet dog ikke, hvis et medlem har gennemført en af de nærmere fastsatte erhvervsuddannelser. Der er som hidtil ikke efter bestemmelsen krav om, at det er et medlem af den registrerede ledelse, der skal aflægge prøve.

Til nr. 8

Bestemmelsen om klageadgang er af systematiske grunde flyttet til § 11 b. Der er for denne del af § 11 b, alene tale om ændringer som følge af ændringen af lovens anvendelsesområde.

Til nr. 9

Der er tale om ændringer som følge af udvidelsen af lovens anvendelsesområde. Det foreslås, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, som det er tilfældet med næringsprøven til fødevarerbutik, kan fastsætte de nærmere regler for aflæggelse af prøven til fødevarerengrosvirksomheder.

Det er tanken, at prøven, som det er tilfældet med prøven til fødevarerbutik, vil skulle besvares elektronisk på et af Erhvervs- og Selskabsstyrelsen godkendt prøvested. Prøven vil som hidtil alene

kunne aflægges på dansk, engelsk, tysk eller fransk. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan udpege tolke på disse sprog. Ordbøger på ethvert sprog vil fortsat kunne medbringes.

Til nr. 10

Ordningen for fødevarebutikker om betaling for aflæggelse af næringsprøve og betaling for optagelse i registret over næringsbrevsindehavere videreføres uændret og indføres tilsvarende for fødevareengrosvirksomheder. Betaling er fastsat, så den svarer til de omkostninger, der er forbundet med afholdelse af prøven. Der skal pt. betales 600 kr. pr. prøve, og beløbet går til den godkendte uddannelsesinstitution som afholder prøven.

Til nr. 11

Der indsættes i § 6, stk. 2, et 3. pkt., som giver Erhvervs- og Selskabsstyrelsen mulighed for at fastsætte nærmere regler for, at virksomheder, der driver både fødevarebutik og fødevareengrosvirksomhed fra samme forretningssted, skal betale for begge næringsbreve. Der kan være tilfælde, hvor en fødevarebutik også har et mindre engrossalg, f.eks. leverer brød til salg i andre butikker m.v. Det er tanken at denne type virksomheder ikke skal betale for både et næringsbrev til fødevarebutik og til fødevareengrosvirksomhed. Der vil blive fastsat nærmere regler her om i en bekendtgørelse.

Til nr. 12

Med tilføjelsen til bestemmelsen har Erhvervs- og Selskabsstyrelsen mulighed for at differentiere væsentlighedsvurderingen af overtrædelser imellem de 2 brancher, som fremover vil være omfattet af loven. Det vil sige, at der er mulighed for at fastsætte et væsentlighedskriterium for fødevarebutikker, hvor en overtrædelse, der udløser en administrativ bødevedtagelse på f.eks. 3.000 kr., må betragtes som væsentlig, mens det for fødevareengrosvirksomheder, hvor en overtrædelse der udløser en administrativ bødevedtagelse på f.eks. 5.000 kr., vil blive anset for en væsentlig overtrædelse.

Det er ikke tiltænkt at ændre den eksisterende vurdering for fødevarebutikker, men viser det sig, at bødeniveauet generelt er et andet for fødevareengrosvirksomheder, vil styrelsen tage højde herfor, eller hvis der på anden måde gør sig særlige forhold gældende i denne branche. Den nærmere afgræsning, af hvilke overtrædelser, der må anses for væsentlige og derfor skal indberettes, vil blive foretaget i en bekendtgørelse. Det er hensigten, at fødevareengrosvirksomheders straf for væsentlige overtrædelser af følgende lovgivninger vil kunne danne grundlag for indberetning til registret:

Lovgivningen vedrørende fødevarer:

- Fødevareloven
- Økologiloven
- Lov om frø, kartofler og planter
- EU-forordninger på områderne

Lovgivning vedrørende arbejdsmiljøforhold:

- Arbejdsmiljøloven

Lovgivning vedrørende skat og afgifter:

- Arbejdsmarkedsfondsloven
- Kildeskatteloven

- Skattekontrolloven
- Toldloven
- Momsloven
- Elafgiftsloven
- Mineralolieafgiftsloven
- Vægtafgiftsloven
- Registreringsafgiftsloven
- Spilleautomatafgiftsloven
- Opkrævningsloven
- Chokoladeafgiftsloven
- Emballageafgiftsloven
- Forbrugsafgiftsloven
- Konsum-is afgiftsloven
- Mineralvandsafgiftsloven
- Spiritusafgiftsloven
- Tobaksafgiftsloven
- Øl- og vinafgiftsloven
- Kuldioxidafgiftsloven

Lovgivningen vedrørende brandsikkerhed:

- Beredskabsloven

Lovgivning vedrørende miljøforhold:

- Pantbekendtgørelsen

Opremsningen er ikke udtømmende, idet den nærmere afgrænsning vil blive fastsat efter indstilling fra de berørte myndigheder i forbindelse med bekendtgørelsesarbejdet. Herudover vil forskrifter, der er udstedt med hjemmel i ovennævnte lovgivning, kunne danne baggrund for indberetning til registeret.

Til nr. 13

Der er tale om redaktionelle ændringer for at tage højde for lovens § 11 a, jf. denne lovs § 2, nr. 19. Det foreslås at registret over de næringsbrevsindehavere, der er frakendt retten til efter § 11, stk. 1 og 2 udvides til også at omfatte de virksomheder, der er suspenderet efter § 11 a, jf. denne lovs § 2, nr. 19. Registeret vil fortsat alene være tilgængeligt for de myndigheder, der administrerer den af loven omfattede lovgivning og denne lov. Registret foreslås fortsat at skulle være tilgængelig for Erhvervs- og Selskabsstyrelsen med henblik på, at styrelsen ved udstedelsen kan kontrollere, at vedkommende ikke er frakendt retten til at drive erhverv m.v. efter denne lov.

Til nr. 14

Der er tale om ændringer som følge af udvidelsen af lovens anvendelsesområde, idet der nu kan forekomme virksomheder, der har et næringsbrev til fødevarebutik og et næringsbrev til fødevarengrosvirksomhed. Dette kan få indflydelse på procedurer for indsendelse af erklæring med henblik på undtagelse.

Det foreslås, at fødevarengrosvirksomheder, som har næringsbrev, også kan undtages fra at blive indberettet til registret for overtrædelser. Fødevarengrosvirksomheder vil for at kunne blive undtaget skulle overholde de samme betingelser som dem, der gælder for fødevarebutikker.

Til nr. 15

Der er tale om ændringer som følge af udvidelse af lovens anvendelsesområde, jf. desuden bemærkninger til lovforslagets § 2, nr. 14.

Til nr. 16

Der er tale om en redaktionel ændring, som følge af ændringen i § 4, jf. denne lov § 2, nr. 5 - 8.

Til nr. 17

Der er tale om en redaktionel ændring som følge af ændringen i § 4, jf. denne lovs § 2, nr. 6.

Til nr. 18

Med forslaget til ændring af § 11, stk. 1, udvides bestemmelsen til også at omfatte fødevareengrosvirksomheder. Det er tilsigtet, at bestemmelsen skal anvendes som hidtil. Bestemmelsen finder derfor uændret anvendelse på fødevarebutikker. Det betyder, at frakendelse kan omfatte enten detailhandel med fødevarer eller drift af fødevareengrosvirksomhed eller begge.

I vurderingen af frakendelse skal som hidtil indgå overtrædelsernes grovhed i relation til den pågældende branche. Forskelle imellem de 2 brancher kan derfor medføre et forskelligt vurderingsgrundlag. Domstolen kan som hidtil ved dens vurdering af, om frakendelse skal ske enten for begge typer virksomhed eller alene for den ene, lade forseelsens hyppighed, grovhed, varighed, sundhedsrisici samt de regelsæt, der er overtrådt, indgå. Det vil dog altid være overladt til rettens skøn, hvorvidt frakendelse i det konkrete tilfælde skal ske.

Til nr. 19

Med den foreslåede bestemmelse introduceres muligheden for at beslutte, at retten til at drive fødevarevirksomhed efter loven suspenderes midlertidigt, indtil der foreligger en endelig dom om forholdet. Bestemmelsen omfatter tillige muligheden for frakendelse af retten til at være stifter af visse selskaber, fonde, foreninger m.m., som nævnt i § 11, stk. 2. Denne beslutning tilkommer Fødevarestyrelsen, når styrelsen har truffet beslutning om at anmode anklagemyndigheden om at tage skridt til at få frakendt en fysisk eller juridisk person retten til næringsbrev.

Bestemmelsen kan kun anvendes, når der er en overhængende risiko for fødevarerisikoen, eller hvis grovheden af overtrædelsens karakter eller omfang tilsiger dette. Det kan indgå som et element i denne vurdering, om der er forvoldt skade på sundheden eller fremkaldt fare herfor, eller om der er opnået eller tilsigtet opnået økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre. I praksis vil dette bl.a. betyde, at bestemmelsen efter omstændighederne anvendes i situationer med vanskeligt kontrollerbare overtrædelser af fødevarelovgivningen, som indebærer en alvorlig sundhedsmæssig risiko. Andre elementer i vurderingen kan være lovovertræderens manglende vilje til at bistå myndighederne i deres arbejde med at begrænse konsekvenserne af en konstateret overtrædelse. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger herom.

Da selve formålet med bestemmelsen er at kunne foretage indgreb hurtigt, kan Fødevarestyrelsen allerede træffe afgørelse om administrativ suspension, når styrelsen har besluttet at anmode anklagemyndigheden om at indlede en frakendelsesprocedure. Styrelsen skal således ikke vente til, at en formel anmodning om at iværksætte en frakendelsesprocedure er oversendt til anklagemyndigheden.

I medfør af bestemmelsens stk. 2 kan den administrative suspension på begæring indbringes for domstolene. Med henvisning til bemærkningerne om bestemmelsen formål, herunder navnlig

hensynet til en hurtig indgriben, er det i stk. 3 fastlagt, at en sådan begæring om domstolsprøvelse ikke bliver tillagt opsættende virkning, medmindre myndigheden eller retten bestemmer dette.

Til nr. 20

I bestemmelsens *stk. 1* foreslås, at i de tilfælde hvor Erhvervs- og Selskabsstyrelsen træffer afgørelse om at nægte en person næringsbrev, fordi kravet om prøve i § 4, stk. 1 og 2, ikke er opfyldt eller fordi personen ikke har den fornødne erhvervsuddannelse, jf. § 5, stk. 2, kan afgørelsen indbringes for Erhvervsankenævnet. Afgørelser, truffet i medfør af bestemmelser udstedt med hjemmel i § 5, kan også indbringes for Erhvervsankenævnet.

Med ændringen i *stk. 2* vil der ikke være adgang til at klage over alle andre afgørelser truffet i medfør af denne lov eller bestemmelser udstedt med hjemmel i denne lov.

Til nr. 21

Som følge af de foreslåede ændringer er der sket redaktionelle ændringer i *stk. 1*. Bestemmelsen giver udover de allerede eksisterende muligheder for at straffe en virksomhed, der driver erhvervet uden at have næringsbrev efter § 3, eller som driver virksomhed, efter at retten hertil er bortfaldet efter § 10, eller som driver virksomhed efter at være frakendt retten hertil efter § 11, nu også mulighed for at straffe virksomheder, som driver erhvervet, efter at retten hertil er suspenderet efter § 11 a.

Til § 3

Til nr. 1

Forslaget til ændring sikre at også personer der driver hotel- og restaurationsvirksomhed vil kunne blive suspenderet fra retten til at drive erhvervet. Med den foreslåede bestemmelse introduceres muligheden for at beslutte, at retten til at drive hotel- og restaurationsvirksomhed efter loven suspenderes midlertidigt, indtil der foreligger en endelig dom om forholdet. Bestemmelsen omfatter tillige muligheden for frakendelse af retten til at være stifter af visse selskaber, fonde, foreninger m.m., som nævnt i § 7 a, stk. 2. Denne beslutning tilkommer Fødevarestyrelsen.

Bestemmelsen kan kun anvendes, når der er en overhængende risiko for fødevarerisikoen, eller hvis grovheden af overtrædelsens karakter eller omfang tilsiger dette. Det kan indgå som et element i denne vurdering, om der er forvoldt skade på sundheden eller fremkaldt fare herfor, eller om der er opnået eller tilsigtet opnået økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre. I praksis vil dette bl.a. betyde, at bestemmelsen efter omstændighederne kan anvendes i situationer med vanskeligt kontrollerbare overtrædelser af fødevarerlovningen, som indebærer en alvorlig sundhedsmæssig risiko. Andre elementer i vurderingen kan være lovovertræderens manglende vilje til at bistå myndighederne i deres arbejde med at begrænse konsekvenserne af en konstateret overtrædelse. Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger herom.

Der henvises i øvrigt til bemærkningerne ovenfor om § 2, nr. 19.

Til § 4

Delvis ikrafttræden skal bl.a. anvendes til at sikre en overgangsperiode for de nye virksomheder i lov om næringsbrev til visse fødevareraktiviteter. Der vil således blive fastsat en overgangsperiode, for de allerede eksisterende catering- og fødevareraktiviteter. Efter

udløbet af en sådan overgangsperiode, vil der være tale om ulovlig drift af fødevarerengrosvirksomheden, hvis den er omfattet af loven, men ikke er optaget i registret.

Endvidere skal der ske en udbygning af det offentligt tilgængelige register, der indeholder oplysninger om virksomheder, der har et næringsbrev, jf. lov om næringsbrev til fødevarerbutikker § 2, så også catering- og fødevarerengrosvirksomheder kan indsættes.

I *stk. 1* foreslås, at ministeren for familie- og forbrugeranliggender kan bestemme, at dele af loven træder i kraft på et tidligere tidspunkt. Da registret allerede er etableret, vil der som ovenfor nævnt blive fastsat en overgangsperiode, hvor fødevarerengrosvirksomheder kan melde sig ind i registret, uden der vil ske indberetning af overtrædelser. Herved kan virksomheder, der allerede driver catering- eller fødevarerengrosvirksomhed, starte med indberetningen til registret, så registret indeholder oplysninger allerede fra lovens ikrafttrædelsestidspunkt. Derved sikres det at catering- og fødevarerengrosvirksomheder kan komme ind i registret, inden den øvrige del af loven træder i kraft.

I *stk. 2* er der indsat en overgangsregel, hvorefter fødevarerengrosvirksomheder, tildeles næringsbrev uden at opfylde kriterierne herfor i § 4. Et afgørende kriterium for, om en catering- eller fødevarerengrosvirksomhed ved lovens ikrafttræden kan siges at drive erhverv, er, om catering- eller fødevarerengrosvirksomheden er registreret i CVR-registret eller i Erhvervs- og Selskabsstyrelsens edb-informationssystem, når der er tale om catering- eller fødevarerengrosvirksomheder, der skal registreres i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen.

En catering- eller fødevarerengrosvirksomhed vil stadig falde ind under overgangsreglen i *stk. 2*, selvom virksomheden eksempelvis efterfølgende omstrukturerer inden for en koncern, så længe det sker inden for samme juridiske person, og den juridiske person dermed er den samme. En catering- eller fødevarerengrosvirksomhed vil således stadig være omfattet af overgangsbestemmelsen, selvom den sammenlægges med en anden eksisterende catering- eller fødevarerengrosvirksomhed, udskilles, opkøber eller frasælger forretningssteder som led i virksomhedens normale ekspansion. Selvstændige juridiske personer vil derimod ikke kunne blive omfattet af overgangsreglen i *stk. 2*, medmindre de drev catering- eller fødevarerengrosvirksomhed i henhold til loven ved lovens ikrafttræden.

Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan fastsætte nærmere regler om erhvervelse af næringsbrev. Der vil blive fastsat regler om, hvorledes igangværende catering- og fødevarerengrosvirksomheder skal søge om et næringsbrev. Der vil bl.a. blive fastsat regler om, at ansøgning herom skal indgives til Erhvervs- og Selskabsstyrelsen inden for en bestemt frist.

I *stk. 3* indføres en bestemmelse om, at næringsbrevindehavere i de catering- og fødevarerengrosvirksomheder, der eksisterer ved lovens ikrafttrædelse, skal betale 500 kr. for hvert forretningssted for at blive optaget i det i § 2 omhandlede register. Betalingen dækker omkostninger til etablering af ordningen. Næringsbrevindehaveren skal derimod ikke afholde udgifter til prøve.